

העיתון החדש

מלחמה מוכעת מייד?



מס' 941 • שנה 19
"אחשון תשט"ז
27.10.1955
המחיר: 350 מרוטה

בלי מורא -
בלי
משוא פנים



העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
איתן נבירול

הכתב הראשי:
אליהו כרמל

הכרי המערכת:

עורך תבנית:
אהרון צור

צלם המערכת:
יהודה זעירא

עורך דפוס:
אריה אריאל

מנהל מבצעים:
שלמה אריר

הצייר הראשי:
שמואל ברתור

מנהל מבצעים:
שלמה אריר

ר"ח גליקסון & תל"אביב. מנחם המברקים:
"עולמפרט" ת. ד. 136, סלון 26785.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות.
מלבד עבור מודעות המהפכניות תחת הכר
התר, "דו"ח לצרכן", "דו"ח לבחור", "דו"ח
לנוסע" וכו' המוכנות על ידי חברי המערכת
ונבדקות על ידי: המדור, "דו"ח לבחור" כולל
מודעות מטעם מפלגות וארגונים ציבוריים
אשר אין המערכת אחראית לתוכן ול
דעות המובעות בהן ואינן משקפות ב
שום צורה שהיא את דעות המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2' 2'

זהו רגע המבחן האמיתי ללוחם. אם הוא נכנע לפיתוי זה, הרי הוא בוגד ביעודו. בי נטלו לידיו כלי-נשק בלתי-רשמיים, הוא נכנע לבבו לטומאה אשר נגדה יצא ללחום. בדבריהם של כל תנועות-ההגנה בעולם פורושים בשיריהם של לוחמים שסטו מדרם כם, שהפכו פסיכופאטים, מוכי שגוץ-גדלות וחסרי שווי משקל נפשי.
אם נשמר העולם הזה מסכנה זו, הרי זה מפני שהבין אותה. רצונו להיות כלב-שמי רה, חרימבט וחד-שיניים, המוכן בכל רגע לקפוץ ללא היסוס על פושע מזוין. אולם לא הפכנו לכלב שוטה, הנושק ללא אבחנה, החובב את הנשיכה לשמה. כשאנו טועים בפרט זה או אחר (והטעות היא מידת אנוש) גדול צערנו יותר מצער הנפגע. ואם כי קל לו לאדם להיות גיבור במקרה כזה ולסרב לחזור בו מדבריו, סברנו תמיד שנהא לו ללוחם אמיתי להרכין את הראש ולהודות בסעוטה.

★ ★ ★

ללחום בשחיתות מבלי לזנוח את היפה גם בלחם הקרב, להתקיף ללא מורא מבלי שה שנהא תכרסם בנשמתך, להיות קשה-עורף מבלי להיות מרנש, בקיצור: לשמור על שווי-המשקל גם ליד המדרון — דומני שזו צריכה להיות משימת-נפש של כל לוחם, של כל גוף ציבורי.

בעתון, תפקידו של העורך הוא לשמור על נכס נפשי זה. הוא לבדו נושא באחריות אם נכשל בכך. איש אינו יכול להקל עליו עול זה.

כשאני מהרהר כאן בקול רם, אין מצד פוני טהור לגמרי. מאז פנית אלך בפעם הראשונה במדור זה, לבני למעלה מחמש שנים, לא פעם נכשלתי בתפקידי זה. יכולתי לטעון להגנתי כי בשעה שידורים עליו כמק לעים, לא קל להרים מבט ולהתייחד עם ויפה של זריחת השמש באופק. אך יודע אני שאין זו טענה מצדקת: כי זריחת השמש מעל להרי תברון היא עובדה חשובה שאין למעלה ממנה, ממש כמו שריקת הרוח ב חניתה, ממש כמו חרות הדיג האופק את רשתו בים התיכון וצהלתם של ילדים משחר קים בלהבות-הבשם, ממש כמו צריחת הני שרים מעל לסדום ושמתח החופר המגלה חל חרס עתיק בחצור, ממש כמו געגועי הסייר המשקיף מרחוק לעבר הצוקים האדומים של פטרה.

ארגונו יפה ושוקקת חיים. נילחם בטפיר לים המטפסים על גופה ובחיידקי-קרבן המ בקשים לפשוט בעורקיה. אך נפתח את לבנו לטהור וליפה ולנצל גם בשעה שנחשוף את המכוער והרקוב והמעובש.

לוי שפירא

מכתבים

הם מתבגרים הם הופכים לחמוצים ונפירות? לא זה הולך?

חגי גרושינסקי, חיפה

מאז הופעת הנליון הפכו החיים בביתנו ל- ניהום. אשת' רצה אחר בננו יורם, בן השני

היים, כדי להוציא ממנו בכוח חוכמה שאפשר לשלוח אותה לעתון. מה עליו לעשות?

אריה הלר, רמת-גן

מה שעושה אביו במקרה כזה.

לתבונה תתן קודק

ויכוח פומבי בין מורה לתלמיד אינו מן הדב רים היפים בעיני. ואם הפעם בכל זאת אשוב ל- תלמידי (חני קולוב, שמכאבו המועד בעולם הזה 939) הרי רק משום שהדבר נוגע בבטיה עקר- ניה.

בקוראי את מכתבו נתעוררה בלבי השאלה: מד בצע בכל הלימודים היפים של מוכר ור- רדיארי. של תבונה וחוכמה, כאשר תלמידיו הי יקרים מופנים בשבעה ושבעים ושבעה ציבורות את רעל הנוגזות המעירה והלאומנות העיוורת? מה ערך לשונו דברי הנהגה הנבואית, ללימוד השירה הנשגבת של דנטה וניהל, כאשר רעשנים מהוגרי טעם ומשוללי נוסחון מצליחים בהספי תה הנפשעת לשגאת עמים וספילת חוקים לני ב מיעוטים פוליטיים או לאומיים?

צר לי, צר מאד בשומעי מפי הפז של הנער רים את אותן הנוגזות נוסחון בהן ליו אויביו את חורבן תפוצות ישראל!

יוסף לוינגר, קרית-ים

יד מעוררת

הננו כמה חילים, הנמצאים במקום חמים ומכר דר, ומאד חסרי לנו האות העברית והתרבותית האולי ועד היום טרם נמצא הסדר לספק לנו עלתו. לא מנת שנהיה בקשר עם הארץ והעולם. הננו מבקשים מכך לעשות למען חילי צה"ל ולשלוח לנו עתון אחד כל שבוע. נהיה אסירי תודה לכם כאם תיענו לבקשתנו ותעזרו לחילים להרגיש יד מעוררת.

י. ברולק, אי"ש

יוה פראנק

הדברים שכתבתם על ספרו כרשימכתם "יור- שו של פרוינדאנד (העולם הזה 936) אינם נכונים. בביקורי בספרו דוברת' עם יהודי מדרדי. נכון הוא שספרו הוא קאמולוזי, אך לגבי ה" יהודים אין מרגשת כל כפיה או הפליה... אני עצמי קבלתי את הויה כפספורט הישראלי תוך עשירים וארבע שעות. ללא כל חקירות ר דרישות. לגבי מה שאמר פרנק, לפי מאמרם, כי היו לו סיכוכים עם הנרמז על הצלת יהודים, הרי זה נכון. כפנינר בה אני נמצאת כרנע בשליחות, ישנם כמה יהודים אירופיים שניצלו מהשוואה רק הוות לספרנו שלא נתן לנרמזים לנעת בהם.

לפי השמועה, הסיבה לכך היא משום שיהודי מנייר ומרדוק הספרות העליונים מימנו בזמנו את חלקה של מלחמת פרנקו, על כן הבטיח שלא לפגוע ביהודים והוא שומר על הבטחתו.

יהודית נאמן, טנגיר, מרוקו

אשה דרונגמה

אמנם אשתי מתעניינת בדונמאות, אבל אני מתעניין הרבה יותר בדונמניות. לכן לא מצאתי סיפוק בכתה על אופנת הכת (העולם הזה 940). מי הדונמנית שופיעה על השער? האם אפשר לראות את המונותה רק כוכעים מקושקשים על הראש? (זה ממלאא בך יגורם לכך שאשתי חדרוש תקציב לכוכבים!)

יצחק אסף, בתיים

בכיס הבעל בוער הכובע. הנה תמונת הדונמנית זניה, 24, יליות רומניה, נשואה, בלונדית, גלויית-ראש!



על מד ועל מטר כסף

סוף סוף העז מישהו להגיד את האמת על היחס המהפיר של הקולנועים לקהל! מכתבו של איתן ליכטנשטיין (העולם הזה 940) הקורא ל- כביית-הקהל צורך בהחלף. עד מתי נסבלו שבע לי הקולנוע יירקו לנו כסנים, ונעמיד פנים שזה נגש ושנאנחו נמצאים תחת המטריה של מארי- לין מונרו?

מרגלית רוזמן, תל-אביב

גשם, גשם משמיים; המחזיר עלה כפליים.

טיף-טיף-טיף, טיף-טיף-טיף — מי רוצה כרטיס נוסף?

הגיעה השעה לעורר. אחת ולתמיד, את העץ יה המטריה אלפי מבקרי קולנוע בארץ — בע- יית התרגום. מדוע אין בעלי במיהקולנוע מוצ-

אין לחנוץ למנות את האדם המתאים לעבודה זו. כר' שהחלה אשר אינו מכין את השפות המדוברות בכרס יוכל להבין את התוכן מבלי להאמץ להתאים את הכתוב לתמונות שחלפו זה מכבר?

עפר שקט, תל-אביב

זהירו מכינים

בקשר לתמונתו של בן-גוריון, שפרמחם אר- תה עם היר בכיט (העולם הזה 932 וחלפה) וכל הסולמוס על הענין. אני מוכרח להגיד לכם שאני מקבל כמאה אחוז את דעתו של אבי האומר שהתמונה מסמלת מנהיג נעלה והגון. ה- מחזיק את ידו בכיט, ולא בכיס הוות. בשלושה דברים האדם ניכר...

רענן ליברמן, חיפה

אם כבר — אז כבר

אחרי הכתבה, "הצילו אותנו מידהים" (העולם הזה 937), אשר אני כאיש דתי מסכים עם רבות מהנחותיה, סיפרה אותי יותר מכל — ה" ציפיה לתגובות הקוראים.

כרמלה פריץ מירושלים כותבת כי ללכה נוגזת בעיית התגוננות הרבה יותר מזו של הפליטים הערבים. אין אני נאבי עד כדי השליית עצמי שהיה צריך להתעורר לנוכח בעייה זו. אולם העובדה כי עד היום הזה טרם הבינו בארץ שבעייה זו הינה בעיית עצם קיומה של מדינת-ישראל, ושהמדינה מעוניינת כפתונה אף יותר מן הפליטים עצמם, שאילמלא היא לא הייתה ההסתגנות קיימת מוכרז שרשים — עובד דה זו נשכחה מבינתי.

אכן, נכון שיש להציל את אלהים מיד ה" מפלגות הדתיות (וכן את הסוציאליזם מידו מסא"י, את הקומוניזם מידו הקומוניסטים ואת כל הרעיו- נות הנעלים מידו חסרי המצפון המשתלשלים על- הים), אך כראש וראשונה יש להציל את הלאום מידו הלאומנים.

א. לבנה, רמת-גן

מר שמואל זילברשטיין מנבטתים, שהתקף את העורך במכתבו למערכת (העולם הזה 939) על כהנתו בדבר הצלת אלהים מידו המצ. שלו, נע- זר בכמה פסוקים מהתנ"ך, שהוכיחו כי התנ"ך הוא מאשימי יותר משמואל מוסרי. זילברשטיין משום עורר בספוקים המושחתים ביותר. הוא מו- כיח בכך שהימלר נתן לפי התנ"ך בהשמדו ששה מיליון יהודים. למרות הכל, אם התנינו ששלו משלים עם פסוקים משחתים כאלה ועם עוד חרס קים טפשיים של ימיהבנינים, הרי חמורים אנו.

הלל יוסף, רמת-גן

הירד לשמן

כשמועיה כתבה מנוחת — לכולם לשון חרה לפכול אותה. אבל כשמועיה כתבה מוכה, ריא" לית, בלי נוצותיטום — שתקנים כולם כדנים. כוונתי ל"האם אמהות היא הסוף?" (העולם הזה 938).

שלוש קריאות הירד למשפחת שמו!

כרמלה פריץ, ירושלים

מי אומר שארבעה ילדים טובים יותר משניים? וכל תלוי בחינוך ובאופי. אם לנבנת שמו יש דיפה טובה של לדיה, זה עור לו אוסר כלום. איני שושבת שכל המברה הרי זה משובה, ושיש להתייחס לילדים ילדים כמו לעובדות שחורה הנמרד דת לפי התפסה. מה זה כאן, עבודה בקבלות?

מינה עובד, גדרה

חס ושלום. כמו בכל מלאכה עדינה, ה" איכות עדיפה על הכמות.

החתן מבגדר

לכתבתם, "חתן בעל כורחו" (העולם הזה 939) אודות נישואי-כריכוב של יחזקאל שאבו:

● בבגדר יכלו נהונים לעמוד תחת חופה, אלא שהחתן וכלתו עומדים בשעת הטכס זה ליד זה ללא רכב כלשהו מעל לראשם (חזק מכיסוי ראש).

● אם נאמין שאין בבגדר רבנות-ראשית כעת — האם לא נשארו שרידים ממנה? האם אין אף רב אחד שם? האם הושמדו כל מסמכי הרבנות במסמכים — התשובות מעידות כי קיי פים עוד מסמכים כאלה.

ולכסוף: האם נרם והוצא מכלל שימוש ה" מצפון?

אלברט עובדיה, חדרה

חטיפת-ילדים חוקית

הנני מודה לכם בעד ההתעניינות כלפי, בי רשימתכם, "לא רוצה למות, אבל..." (העולם הזה 938) והנני חוזר שוב על אותם הדברים שכתב- תי לכם: עד היום, זה חודשים, אינני יודע ה" כו נמצאים ילדי.

ברצוני לדעת היכן קיים חוק האומר שמתור לתת ילדים ולסור עלי לראותם. עברתי את התנים בלי ילדי והנני רעב ללחם מחוסר סרג- סה המשטרה רודפת אותי, שולחת לי הזמנות הביתה. מה רצונם ממני? ביתי נהרם עד היסוד — לא נשאר רכר.

אני דורש את ילדי בחזרה ומיד! הם חושבים שאי- נני יכול לאבד עצמי לדעת — אני אעשה זאת ו- אוביח לכל העולם איזה שלטון איוו קיים כאן, המשמש בכוח כרי לזכא אדם פשוט.

פליקס לוי, יפו

כוב שם משמם טוב

מה הופעתו לראות במדור המכתבים (העולם הזה 939) את מכתבי החתום בשם: "כלי שם, ה"אביב". את האמנם לא חתמתי את שמי? זר כמה המפתרים לחתום שם על פרי עטם.

ההתחמקות מנילו השם במלואו וההסתהרות מאחור שם מוסתרה או תחת ראשי-תבות, נו- בעת, לדעת, מהחלש-האופי של אדם וממוגנת הלב הנובצת בקרבו. אינני מצטער על שהעולם הזה ניכש וחוקי כי תורת-אמת, תורה שראשי השלטון אינם מסוגלים לסבלה ולהחזירה לאוסי חיהם, וחיי: ללא מורא, לנלו לבי, לריכור אמת, ללא משוא-פנים.

יצחק י. הללי, ירושלים

בלי מורא, בלי משוא-פנים, וגם בלי שם וכתובת. הקורא הללי פשוט שכח לציין את שמו.

העולם הזה 941

אל הנשק?

כי בחמש השנים הבאות תקום בישראל עצמה הנהגה שתהיה מסוגלת לבצע מיבצע נוצני וקשה כזה. מי שאומר לא חייב להצביע בעד מלחמה מונעת מיד. כי כל יום העובר, ויפוף כדורים זהירות חייבים עבריים במלחמה הבאה.

מה הן מטרות המלחמה המונעת? מה אפשר להשיג בה? המלחמה היא ממלכת האירודאות. איש הפותח במלחמה אינו יכול לדעת מה תהיה תוצאתה. כל מלחמה היא בחזקת מישחק פוקר על קיום המדינה. אך גם למישחק פוקר יש חוקים מסוימים, ותורת הסיכויים חלה עליו. מצודי המלחמה המונעת מצביים מטרה ממשית: חיסול רצועת עזה. זוהי סיסמה, יותר מאשר תכנית מגובשת. אמר לי השבוע אחד מראשי המצודים במלחמת מנע: "כשא" תה רוצה לכבוש נערה, אינך מדבר על כל מטרותיך. אתה דורש רק נשיקה. אבל אתה יודע שאם תשיג נשיקה יבוא כל השאר מאליו." רצועת עזה היא הנשיקה. במקרה הטוב ביותר, יקרה כדבר הזה: צבא ההגנה יכבוש את רצועת עזה. המלחמה תתחדש רשמית לאורך כל גבולות המדינה, אולם שאר מדינות ערב לא יפתחו במיבצעים צבאיים, מפני שאדונייהם האמריקאים וחלק מעור ניינים לחסל את השפעת המצרים במרחב. עם סיום המערכה, יפריד מדרס-סיני הרחב בין שתי החזיתות. על המצרים יקשה לחשוב את המערכה, מכיוון שיצטרפו לעובר במקרה זה מדרס חשוף לעיני חיל האוויר הישראלי.

השאלה הגדולה היא: מה יעשה הצבא המצרי? כי לא יכבוש רצועת אדמה היא מטרה מלחמה ועור בה לבטחון, אלא השמדת כוחו המזוין של האויב. מצודי מלחמת המנע מאמינים כי עבד אל-נאצר יצטרך להגן על הרצועה ולרכז בה את מיטב צבאו. הוא לא יוכל להיסוג, כי אובדן הרצועה, ביחוד אובדנה ללא קרב רציני, יחולל מהפכה בארצו. על כן יספוק הקרב על הרצועה לקרב-הכרעה בין הצבאות, בו ישימד צבא ההגנה את הצבא המצרי ככוח יעיל. אם יהיה מזל רב, עלול כיתור צבא להכריח את מצרים לכרות שלום רשמי. חשבון זה אינו בטוח. עבד אל-נאצר הוא חייל, לא פוליטיקאי. הוא יחשוב על פי ההגיון הצבאי. החישוב הצבאי ברור לכל סגן-משנה. הצבא הוא בסיס שלטונו, והצלת הצבא עלולה להיות מטרתו העיקרית. לכן ייתכן מאד כי הצבא המצרי העיקרי לא יתרכז בעזה, אלא ייסוג מזר, בהשאירו אחריו רק כמה גדודים להגן על העיר עזה כראש חוף מבודד ומנותק. במקרה זה לא תביא מלחמת המנע להכרעה צבאית אמיתית. הצבא המצרי לא יחוסל. אולם עמדותיו יתרחקו מתל-אביב, והחזית הרומית של המדינה תהיה הרבה יותר נוחה להגנה. הגדודים שיצויירו בנשק הסובייטי החדיש יחזו ליד אל-עריש או איסמעליה, לא מוז ארז ונירים.

מול ההישג הצבאי, יהיה כאשר יהיה, יש לשקול את המחיר הפוליטי של נצחון ישראלי בשדה הקרב. איך ישפיע הדבר על המרחב? הנצחון הישראלי בסיבוב הראשון גרם לתסיסה עמוקה בעמי ערב. רק עיראק, שלא נפגעה, לא השתתתה כלל. ירדן, שהרזיחה מן המלחמה, שיכלה את מלכה, אך משטרה נשאר על כנו. בסוריה התחוללה שורה של הפיכות, אך עד כה לא הצליח שום משטר מודרני להכות בה שרשים. אולם במצרים, שהפסידה ביותר, חלה מהפכה אמיתית, אשר בראשה עמדו מפקדי החטיבות המצריות הלוחמות של אז. אלה הפכו עתה לדמויות החשובות ביותר בעולם הערבי. נצחון ישראלי בסיבוב השני, אפילו יגרם רק לכיבוש רצועת אדמה צרה, יזעזע את העולם הערבי כולו. הוא ימריץ וידרבן את התהליך המהפכני. משטרים רקובים יתמוטטו. קרוב לדאג שגם משטרו של עבד אל-נאצר יפול. אם כן, יבוא במקומו משטר הרבה יותר גרוע, הרבה יותר קיצוני בשנאתו לישראל. זהו חשבון הסיבוב השני: הרווח הצבאי המיידי, הנראה וודאי, מול ההפסד הפוליטי, שגם הוא נראה וודאי.

מאשליה אחת יש להיזהר, אפילו תתקבל ההחלטה למען פעולה צבאית, למעשה לא תהיה זאת מלחמה מונעת, אשר בסופה יבוא השלום. יהיה זה סיבוב-מנע, אשר בסופו תבוא, במקרה שיצליח, הפוגה חדשה, משטר חדש של שבת-נשק. שום פעולת-מלחמה לא תביא לפתרון סופי, כי שום פעולת-מלחמה מצדנו לא תשבור את מרכז הכוח האמיתיים של האויב. מטרת המיבצע המתקבלת על הדעת היא כיבוש עזה ורפיח, לא כיבוש אלכסנדריה וקאיר. גם הסיבוב-המונע לא יפתור, איפוא, את הבעיה הגדולה, הזקוקה לפתרונות פוליטיים מהפכניים. אולם הוא עשוי להציל את המדינה מסכנה מוחשית וקרובה של השמדה. אם אין זה פתרון סופי, הרי זו לפחות דרך מעשית לטווח קצר, תשובה מיידיה לבעיה מיידיה. היא מסוכנת, יקרה והרפתקנית. או אם היא לא-ערוך פחות מסוכנת, פחות יקרה ופחות הרפתקנית מאשר המדיניות הנוכחית של ממשלת ישראל: לא לעשות כלום.

והחוק שלו הוא: המחזיק בנשק, משתמש בו בהכרח ברגע שנדמה לו שהשיג יתרון כוחות בטוח. לא האדם שולט בנשק, הנשק הוא השולט באדם. בימים השחורים של המלחמה-הקרה התפללו מנהיגי ישראל לשלום עולמי. ככל שתפוג המתיחות, כך חשבו בתמימות, כן יקטן הביקוש לבססים בארצות ערב, וכן יקטן גם הצורך של המעצמות הגדולות להחניף לערבים. היתה זאת אשליה נעימה, כי היא סיפקה תירוצ נעים לשבת ולא לעשות כלום. עתה נסתתמה המלחמה הקרה — וקרה ההיפך הגמור. מאות מיליוני הנפשות בארצות אסיה ואפריקה מהווים עתה לשון-המאזניים במאזן הכוחות העולמי. שני הנושים מתחרים על לבם, מתאמצים לרכוש ידידים ולהצליח בחברה האפריקאית. כל צד משתדל להקים ולחזק במרחב השמי את המשטרים הנוחים לו ביותר. והנשק לחיסול ישראל הוא המטבע החוקי במקדוממכר זה. ינצח במשחק אותו גוש שידידיו במרחב יוכיחו כי הם מסוגלים לחסל את ישראל לפני יריביהם. אמריקה הצליחה לרכוש את הקלף העיראקי. ברית



המועצות התחכמה ותפסה את הקלף המצרי. ישראל הקטנה, שאין לה אף יריד אחד במרחב הגדול כולו, ירדה לדרגת מטבע-מישחק, שכל צד מוכן לזרוק על השולחן כדי להבטיח לעצמו את קלפיו. כל אדם המצפה במצב זה להתערבות זרה לפיכך ישראל, הריהו אידיוט גמור. אם הוא יושב במקרה באחד המשרדים של ממשלת ישראל, הריהו אידיוט מסוכן.

הנשק יצריך זמן. המשלוחים האמריקאיים לעיראק והמשלוחים הקומוניסטיים למצרים ובנות-בריתה יצטברו אט-אט. יהיה צורך להרוץ את טייסי המיג, את ימאי המשחתות והצוללות, את התותחנים והטנקיסטים. שנתיים שלוש יעברו עד שהמכונה הגדולה תיכנס למסלול. עוד שנה-שנתיים יעברו עד שההנהגה הפוליטית תרגיש בעוצמתה החדשה ותפעל בהתאם. השאלה הגדולה של המלחמה המונעת היא בדיוק זאת: האם יש להמתין בשקט עד שגוללית ליבש שירון זה ויהיה מוכן לקרב, או שיש להקדים ולקלוע אבן במצחו לפני כן? במלים אחרות: האם יש בכוחנו לחולל שינוי מוכרע במצב. לטובתנו, תוך חמש שנים גורליות אלה?

מי שאומר כן, חייב להראות דרך כיצד יעשה זאת. הוא חייב לקחת בחשבון כי ככל שמצטבר הנשק במחסני הערבים, כן יקטן גם הסיכוי להצלחתה של התקפת-שלום רצינית; והוא חייב לקחת בחשבון שאין כל סיכוי פוליטי

השאלה מקישה על דלת המדינה, באצבע מתכתית קרה. קול הנקישה נשמע ברחבי הארץ, מדן ועד אילת. הוא מהדהד מסביב לכדור-העולם. פעם היתה זאת שאלה מופשטת, שהזמינה למחשבה מופשטת על רעיון מופשט. היום זוהי שאלה של ממש, התובעת חשבה של ממש. היא תופסת אותנו בעורף, משליכה אותנו אל מול הברירה האכזרית שתשנה מחר בבוקר את כל היינו — את חיי כל אחד ואחד מאתנו.

מלחמה מונעת — מיד. לפני שנמשיך בדרך המחשבה, הבה נעצום לרגע קט את עינינו ונעלה בדמיונו את כל משמעותן של שלש המלים הפשוטות. המדובר איננו בטיוח של שעשועים, גם לא במסע קטן מעבר לגבול; לא בקיבוי, לא בתאניונוס. המדובר הוא במלחמה, האכזרית שבטיסוקי אדם.

פירוש הדבר שרביס-רבים מאתנו ייפרדו מחר בבוקר ממשפחותיהם, יתייצבו במקום שיתייצבו, ילבשו את מדי החאקי ויתחילו בחיים אחרים, רחוקים מביתם ומקרוביהם. לא צבא זר יילחם אישם במרחקים, כי אם אנחנו, העם — הצעירים בחיות והקונים בערים המופצצות, הנשים בתורים הארוכים למצרכים והימאים מעבר לאופק, לאורך עורף החיים הכחול. פירוש הדבר כי אתה, הקורא שורות אלה, חייב להיות מוכן לשלם את המחיר — אולי בחיך, אולי בחיי הקרובים והיקרים לך ביותר, או באברים קטועים, אולי ברכוש מושמד.

כי אין אנחנו מדברים על תמרון-סתיו פוטוגני בעתון מצויר, גם לא על תהלוכה ממריקה ביום-העצמאות. אנחנו מדברים על מלחמה, על גופות הפזורים בשדה, על תחנות-איסוף מלאות פצועים.

זאת עלינו לזכור. לא כדי להבהיל את עצמנו, אלא למען תהיה מחשבתנו רצינית וצלולה, כמתאים לאזרח ישראל בשעה שהוא ניגש לעצב את דעתו העצמאית על השאלה הגורלית ביותר בחייו של עם.

האם יש לנו בכלל ברירה? האם אין המלחמה כפויה עלינו בכוח גורמים שאין לנו שום שליטה עליהם? אני מאמין שהיתה לנו ברירה. אני מאמין שמיד אחרי מלחמת-העצמאות ניתנה לנו הזדמנות גדולה לפרוץ מחר מות הגיטו, לפרור את האחזות הערבית נגדנו, למשוך לצידנו את הכוחות הצעירים העולים, על-ידי מאבק משותף נגד המשטרים הרקובים.

החמצנו הזדמנות זו. עשינו את הכל כדי לאחד את כל הערבים, בני כל הארצות, בני כל המעצמות, בני כל הגר לים — נגדנו. פגענו בציפור נפשם של המצרים שעה שהרמנו קולנו בעד המשך הכיבוש הור של תעלת-סואץ. לא עשינו אף מעשה אחד, לא השמענו אף פסוק אחד, לא נקפנו אצבע אף פעם אחת כדי לרכוש אפילו יריד אחד במרחב הערבי כולו.

דרכנו במקום, רדומים על אי בודד, וזא הרגשנו כי מסביבנו דוהרים המאורעות במהירות מסחררת, כי פארוק המושחת פינה את מקומו לנגיב ההפסד, ונגיב לעבר אל-נאצר ה' צעיר והתקף. שנאת הערבים אלינו התגבשה והעמיקה, הולידה מנהיגות חדשה וכשרונית יותר.

אך השאלה אינה אם היתה לנו ברירה, השאלה היא: האם עוד יש לנו ברירה היום?

יש השואלים את עצמם: מה רוצה עבד אל-נאצר? האם הוא אדם טוב או רע? האם פניו לשלום או למלחמה? הקורא ספרו האחרון מתרשם שזהו אדם מתון ומפוכח, חייל שראה את פני המלחמה כמו עיניו ואינו רוצה בה. ייתכן והוא היה רוצה בשלום.

אלא שהדבר חסר כל חשיבות. גם הגדול שבמנהיגי ערב שוב אינו יכול לעמוד מול נחשול ההתעוררות הלאומית של הערבים, הפונה עתה נגד ישראל, מפני שאנו לא ניסינו אפילו להטותה לאפיק אחר. **שעת ההכרעה האמיתית של ישראל לא היתה בימי הקרבות, אלא מיד אחריהם, כשהיה צורך להחליט מיד — לכבוש את השלום או להמשיך במלחמה.** לרוע המזל עמדו ליד ההגה מנהיגים עייפים, שרידים מתקופת שאכר עתה הכזה, אנשים שהתרגלו בימי פעולתם הציונית לחכות לישועה מידי זרים. שום דבר לא נעשה.

אם עוד היתה הדלת פתוחה קמעה עד אתמול, הנה בא השבוע הנשק הור וסגר אותה בדמיקה מצלצלת לפנינו. הנשק מדבר. קולו צלול וברור, ואי אפשר להתווכח עמו. יש לו הגיון משלו, חוק משלו.

'אש בגבול הסורי

דממה שררה בכביש. השעה היתה 10 בלילה, מוצאי שבת. גיפ צבאי סורי דהר אל עמדות הגבול, לביקור רת שגרתית.

הקצין, הנוסע היחיד מלבד הנהג, קפץ במהירות הבוק מן המכונית לתוך ה"תעלה. שם מצא את עצמו, לתמהונו, בלב יחידה ישראלית. הנהג ניסה להתחמק, נלקח אף הוא בשבי. חיש מהר עלו הלהבות מן הגיפ.

חמושה חתיכים

האש עשתה את שלה. ששה חיילים סוריים עלו על נושאת-נשק, יצאו לעזור ליושבי הגיפ שהתלקח, לדעתם, במקרה. הם נתקלו במחסום, ירדו כדי להסיר, כשלתע נשמעה הפקודה, ב"ערבית: "הרימו ידיים!" קצין ושני חיילים ניסו לפתוח באש, שלשת האחרים צורפו לשני חבריהם. רק עתה החל החלק הקשה ביותר של תפקיד היחידה הישראלית, שחצתה את הגבול ועברה בין המוצבים הסוריים כדי לבצע את המשימה. היה עליה לאזור בין המוצבים, מבלי להתגלות. "יש לי חמשה חתיכים, נחזור הביתה!" קבע המפקד. הנסיגה החלה, כשהשביים פסעים בשקט עם שוביהם.

רק ברגעים האחרונים של הנסיגה, שארכה חצי שעה, החל האלוט פועל. "הלו ציפור אחד..." נשמע קולו החד-גוני של הקשר. "הטיול עבר בהצלחה... הבאנו אתנו חמשה אורחים..."

בין קני הסוף

הנסיין הראשון נעשה כשירד חבר משק הגוברים לבדיקה שגרתית במכון המים, הסמוך לגבול. לפתע הותקף ב"יריות עלייך שלושה סורים, שהסתתרו בין העצים בפרס אל-כורי המפורסם. הסורים פקדו על הצעיר לעמוד, אך הלה הפיל את עצמו ארצה, ירה כמה יריות באקדחו וזחל לעבר המשק. יחידה ישראית דלקה אחרי הסורים, פצעה שניים מהם. אחד הפצועים טבע בירדן.

בפעם השנייה חזרה יחידה סורית גדולה יותר לשטח הישראלי בסביבות גשר בנות-יעקב. ניסתה לחטוף שומר ישראלי, אולם גם הפעם עלה הנסיין בתווך: הסורים נתקלו במקרה ביחידה ישראלית, נסוגו מבלי לבצע את משימתם. ביום השלישי שעבר, עם דמדומי ערב, ירד יעקוב מיוקובסקי (21), איש נחיל חסון, לצוד הזיריב בשטח קני הסוף והגומא של ביצות החולה. מיוקובסקי הוא ממשק מפלסים, מול רצועת עזה, אולם חבריו נמצאים במשק גונן. הוא חשב להביא טרף לקומיץ במשק זה, חיכה ליד המעין הנמצא כמה מאות מטרים מן הגבול. במקום זה רגילים חוזרי הבר להרוות את צמאונם. אולם לא החוזרים הגיחו לעומתו מבין קני הסוף, אלא שלושה חיילים סוריים, ש"פצעוהו ביריות והובילוהו אל מעבר לגבול.

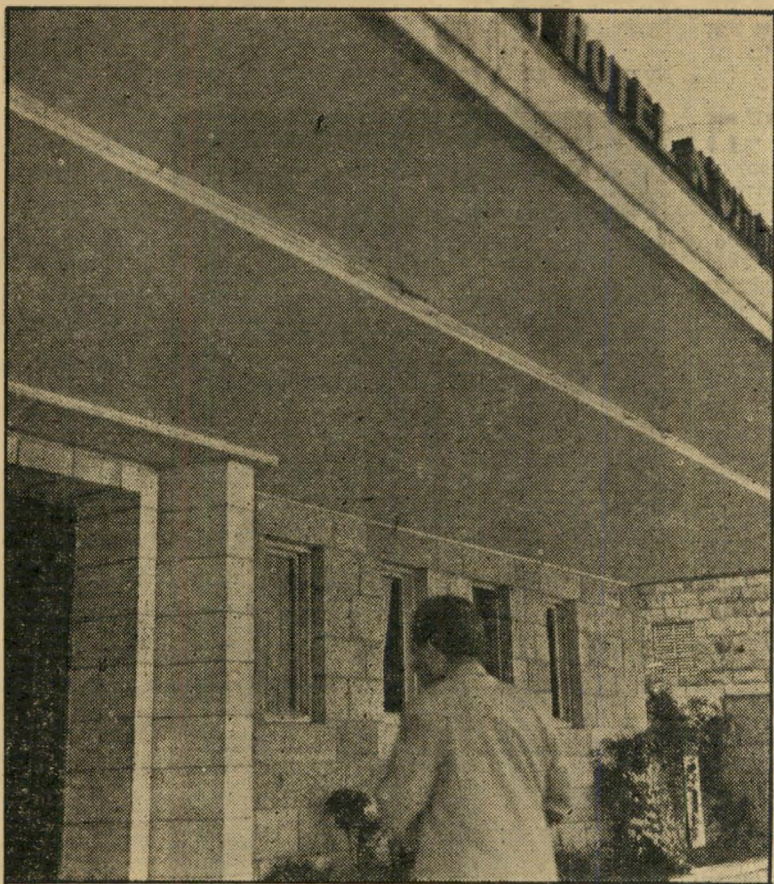
לפי סימני הדם, נאבק מיוקובסקי עם שלושת שוביו, אליהם הצטרפו שני סורים נוספים בקרבת הגבול. היה ברור כי יש רק דרך אחת לשחררו: עלייה חליפת שוביים.

בין שוחות ונקיקים

היו אלה כמעט מעשי-שיגרה ב"גבול המגורה ביותר של ישראל. הברון מהנהג למעשה את הגבול ה"טבעי בין שתי המדינות, מדרום לאגם החולה. מעברו המזרחי מזוקנת שרשרת הרים גבוהים וחשופים. על הרים אלה, בין שוחות ונקיקים, הבויים מוצביהם של הסורים. הבונקרים הסוריים נחפרו בלילה, ב"

ידיים ובטוריות, מיד אחרי המלחמה. הקמתם ארכה חודשים רבים, וכולם מוס"דים בגושי סלעים ושיחי הבר שמסביבם. בימים שקטים יחסית משוטטות יחידות הסיוור הסוריות בגלוי מעל לבונקרים, כשאנשיהן חמושים ומצוידים כ"ראוי. אחד האנשים נותן את קולו ב"שירה ערבית עסיסית ומסתלסלת ("מחר אל" בערבית) והאחרים מלווים אותו ב"קריאות אוף יא ליל, להנעת השירה. כמעט לילה-לילה טובל בית-המכס הישן, בנורעפים גדול משמאל לגשר בנות-יעקב, בים של אורות, וקול נגינה של חליל בוקע מחלונותיו, לרעם צחוקם ושירתם של החיילים הסורים.

גם האורחים הסוריים משוטטים ב"חופשיות רבה בקרבת הגבול, רועים את עדריהם במרחק של זריקת-אבן מחבריהם הישראליים. הם נוהגים למצוא מחסה מחום השמש מאחורי הסלעים, ומשם הם שולחים בחליליהם שירי-רועים נעימים לעוריהם, כדי לפתות את תיבונם. ל"



שרת מבקר את בן-גוריון במדון. הנשיא

"אוי, הוא צילם את מוישה!"

במדינה

העם

קול העם

(ראה שער, עמוד 3 ועמודים 6-7)

גבר צעיר-פנים, לבוש מקטורן חום ומכ"נסיים אפורים, ללא עניבה, קפץ בצעדים ק"לים מן המטוס בלוד. כמו תמיד היתה ה"בעת-פניו חייכנית וקלת-לב, כפני מסקר-מח"לקה שאין לו דאגה בעולם מלבד הצבת ה"משמרות ללילה. אולם לרב-אלוף משה דיין, שהוצע באמצע חופשתו חזרה לארץ, היו אף היו דאגות חמורות ביותר.

יומיים לפני כן הודיע ליאנספרס, עתונן היוםי החדש של פיאר מנדס-פראנס, שהוא בעל קשרים מצויינים עם חוגי השלטון, כי דיין בא לצרפת לא רק כדי לבלות את חופ"ש, אלא כדי למשש את דופק הממשלה הצרפתית לגבי עמדתה במקרה שישראל תפ"ח במלחמת-מנע. ידיעה זו הוכחשה, כמובן, על-ידי כל הנוגעים בדבר.

מים שקטים. אותה שעה התחוללה ב"ישראל מהפכה שלא היתה כמותה מאז קום המדינה. המחשבה הלאומית עברה מפסים

לדעת אף לאן לשלחן. האבן הקטנה שנורקה לאגם השקט גרמה מיד לשטפון. חודי-פוע"לים, מוסדות, עשירים בודדים, הצטרפו. תוך ימים מעטים הפכה קרן-הנשק לעובדה המ"כזית של חיי המדינה.

ספקנים חפשו את המוח הגאוני שיוס"פעולה זו, הצליח לתת לה אופי ספונטאני. המיבצע היה יותר מדי טוב. הוא בא בדיוק ברגע הנכון כדי לעשות רושם על שליחי המגבית היהודית שביקרו בארץ, להמריצם למאמץ דומה (וגדול יותר) במולדתם האמ"ריקאית. הוא הוציא ברגע הנכון את הרוח המיפרשים האקטיביסטיים של מנחם בגין ויהודה את ההתעוררות המלחמתית לאפיקים שקטים. והוא העמיד לחלוטין בצל את דויד בן-גוריון, ששכב חולה בחדרו (ראה להלן).

השאיר את כל הבמה למשה שרת. אולם שום מוח גאוני לא נמצא. השבוע קרה בישראל כאשר קרה בישוב בימי ה"מאבק והמלחמה: הלחץ האדיר, הראשוני, שפרץ מלב העם, הוא שקבע את הקצב. המ"היגים הרשמיים נסחפו עם הרום. בעל כור"חם. לא נשאר להם אלא לתת גושפנקא רש"מית לעובדות שנוצרו בלעדיותם.

מה הלאה? השאלה הגדולה של ה"שבוע נשארה פתוחה: מה הלאה?

קרן הנשק נתן תנופה חדשה למאמץ-ה"חימוש הישראלי. מבחינה נפשית החזירה את ימי סתיו 1947. חבורת-האש, קבוצת צעירים השומרים על הווי המדורה הפלמ"חאי, שהו"פיעה באסיפות-התרמה ספונטאניות ברחובות, היתה אופיינית להתפרצות שהזכירה את ליל-הריקודים אחרי קבלת החלטת-א"י"ם ה"היסטורית. כמעט ודאי שהניצוץ יידלק גם בארצות-הברית, ולמליוני הלירות הישר"אליות יתווספו מליוני הדולרים הדרושים לרכישת הציוד בחוץ-לארץ.

אולם החימוש לבדו אינו מוצא מן הסבך. הוא לא יוכל להתחרות עם הרכש המצרי. המקבל את נשקו כמעט חינם, תמורת כותנה חסרת-ערך הנרקבת במחסנים. הנשק דרוש לכל פתרון. אולם אין הוא פתרון כשלעצמו. הסכנה הגדולה של השבוע היתה כי ההת"להבות תאטיל על המחשבה הצלולה. ומעו"לם לא היתה המחשבה הצלולה, העקבית ו"הבלתי-נרתעת דרושה לישראל כמו באוק"טובר, 1955.

ב. ג.

חדר מס' 106

חיילים נחטפו וחטפו, מליונים זרמו לקרן הנשק, משה שרת מילא את כותרות העתו"דים בנסיעותיו. כל אותה שעה שכב דויד בן-גוריון בסיגמה צבעונית בהירה רחוק ל"מיטתו, כאילו רצה הגורל להוכיח שגם בימי משבר יכולים חיי מדינה להתנהל בלעדיו.

מסך האיפול. חדר מס' 106 של מלון הנשיא שוכן בקומה הראשונה מעל לאר"לם הכניסה, דלתו היא האחורונה משמאל במסדרון הארוך.

לפני שלושה שבועות בלבד חגג המנהיג הקשיש את יום הולדתו ה-69. מכל קצו"י הארץ הגיעו פרחים. הנשיא שלח עוגה שטו"חה גדולה, מורכבת מ-70 מדרגות שוקולד, שתולקה על-ידי פולה בן-גוריון בין עובדי המלון.

בבוקר המכריע קם ביג"י. כרגיל ממיטתו, כשהוא לבוש בפיגמה. לפתע מעדו רגליו והוא צנח ארצה.

מאותו רגע ירד מסך של איפול על החדר בבית-המלון. שך שבועיים לא נכנס ויצא איש, מלבד שני הרופאים, הבת רגנה, נשיא המדינה ומשה שרת. מבול המברקים, המכ"תבים והשיחות הטלפוניות נתקל במחסום הווי של פולה בן-גוריון ונחמיה ארגוב, ה"שליש הצבאי. אפילו המלצרים הביאו את האוכל רק לחדר הקדמי, המפריד בין דלת מס' 106 לבין חדר-השינה עצמו. שר-המש"טטים, פנחס רוזן, שהופיע כמה פעמים ב"לחית אשתו, נשאר באולם-הקבלה למטה. שום פרטים לא נמסרו לעיתונאים. אפילו חיים שיף, בעל-המשופם של בית-המלון, לשעבר מאסיר-אצ"ל, שתק כדג מטוגן.

תדן מפה. איפול זה לא בא מט"עמים רפואיים בלבד. צלם-עיתונות, שביקש לצלם את החדר הקדמי מבלי להיכנס לחדר-השינה עצמו, נתקל בסולה בן-גוריון, לבושה חלוקצמר כחול מעל לפיגמה, שעטה עליו בשאלה רגזת: "מה אתה רוצה כאן?"

* בי"ז בתשרי. לפי הלוח הנוצרי, נולד ב'16 באוקטובר.

מחירון הנשק

(32) משנתו לקול חבטה אדירה שנשמעה בחדרו ברחוב 210 ביפו. להפתעתו ראה את כוכבי השמים מנצצים מעליו. כשהיפוש לאן נעלמה תקרת החדר, מצאה בשברי בטון וטיח שהיו מוררים על הריצפה.

לגבי מרדכי, סטודנט לרפואה לשעבר ו"כיום פקיד במשרד המסחר והתעשייה וצייר חובב בשעות הפנאי, לא היתה זו הפתעה. הוא לא הופתע גם עת חלה בזה אחר זה בשיגור ובדלקת הפרקים. מאז זכה כנכה (55%) מלחמת השחרור, לקבל מידי מחלקת השיקום, תורבה מתפוררת וטחובה, נטולה כל מתקנים סניטריים.

אף על פי שהשקיע את כל חסכונו בת"י שיפוץ החורבה, מצאווה רופאים ומהנדסים בנין כבלתי ראוי לדיור וכמסכנת את שלומם ושלוש משפחתו.

"להתראות בצום הבא" ו" שטינברג, אדמוני ובעל גוף, המתגורר בחורפה עם אשתו תו השנייה ושתי בנותיו מאשתו הראשונה, מועסק זה שלוש שנים ב"לך ושוב" ממשד למשד, לאחר שביקש הלוואה שתאפשר לו לרכוש או לשכור דירה ראוייה לדיור. הבטיחות לאין ספור שניתנו על ידי מנהל מחלקת השיקום אריה פינק, להלוואות בסכום של 3.000 ל"י לא התגשמו. למרות שבית המשפט העליון המליץ על מתן הלוואה, שעה שסירב להוציא צו על תנאי נגד ה"רשות המוסמכת."

בשכוב החולץ, כשמכתבו אל נשיא המדינה ושר הבטחון לא נענו, שכר מרדכי שטינברג חדר במלון תל אביבי ופתח בשביתת רעב עד שתניתן לו ההלוואה המבוקשת.

חמישה ימים התככלל מרדכי על סודה בלבד, כשהוא קורא עיתונים ומעשן ללא הרף. לאחר שני ימי צום לא היה מסוגל ל"הירדם וסחרחרות החלה לתקפו. ביום ראשון עם שחר הובא מרדכי אל מנהל מחלקת השיקום, לאחר שעל זה הופעל לחץ מצד אגודת הנכים. בתקיעת כף הבטיח שוב אריה פינק לסדר תוך ימים ספורים את ההלוואה.

שטינברג, שארוחתו הראשונה לאחר חמישה ימי צום, היתה כוס תה וצינים ו"הטוען שאינו חש ברעב במיוחד, חיך ואמר: "להתראות בצום הבא."

היסטוריה

אדון טרומפלדור שילם

ידידי, בבקשה ממך לכתוב לי בפורטוט על כל החדשות — אם יש חדשות.

פה יש שינויים במצב. את הפלוגה העברית הוציאו מיפו ובמקומה באו חיילים אחרים. עד כמה שידוע לי ממקור טוב (אף כי לא באופן רשמי), תכסיס הממשלה זה: שלא להבליט את הצבא העברי דווקא ברגע זה, פן יותן תרוע לערבים, שמא היהודים מכים ומרגיזים אותם. אבל אם יתחיל איהו דבר, אז לתת לצבא העברי את תפקידו ה"טבעי" — להגין את הישוב. כמובן, מטביע למצב הזה כבר נבראו כל מיני שמועות, כרגיל, שעושים מאתנו "לייבור בטליון" וכו', אבל נדמה לי שהאמת היא מה שכתבתי לך למעלה.

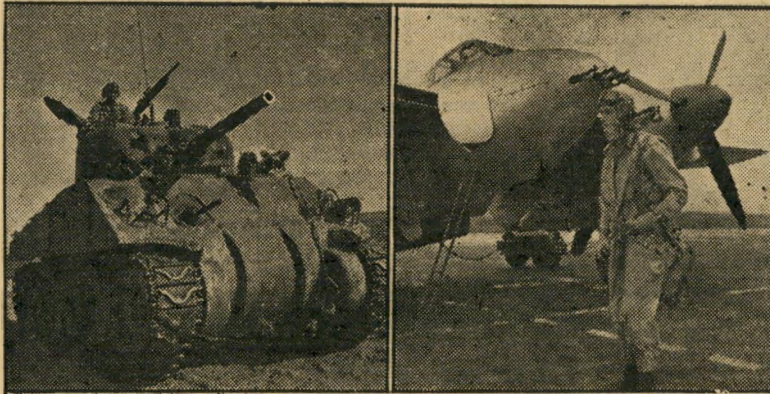
לא אוכל להגיד שהסקטיקה הזאת מוצאת חן בעיני. כמדומני טעות היא להעמיד את המפלצת היהודית בצל כל פעם שיש איהו פחד — בזה רק מרכיבים את המצב ונוסעים שרש לערבוביה בעתיד. אנסה להשתדל שישתנה גם זה אבל מספקני אם יעלה הדבר הזה בידי. אין לי כל כך וכל השפעה עתה, אבל לא צריך להגזים ולראות כונה להשיג פילנו כמו שעושים אחדים מחברינו ב"ל". אנא ונא לכתב לי מזמן לזמן על כל מה שקורה אצלכם.

תקרית בחיפה. מכתב זה, בעברית, נשלח ביום 26 במרס, 1919, במעטפה חתומה בחותמת הדואר הצבאי מ"א"שם בארץ". כותבה היה סגן משנה בשם נאב זיבוינסקי. הוא צונזר על ידי זיבוינסקי עצמו, ששימש כצנזור צבאי של הגדודים העבריים בעת היר"ת בארץ. ה"ידיד" אליו נשלח המכתב היה חייל בגדוד מס' 40, בשם יצחק בן צבי, כיום נשיא מדינת ישראל.

בתקופת כתיבת המכתב העסיקו הבריטים את הגדודים העבריים בתפקידי שמירה, כדי לשחרר את החיילים הבריטיים לדיכוי תנועת

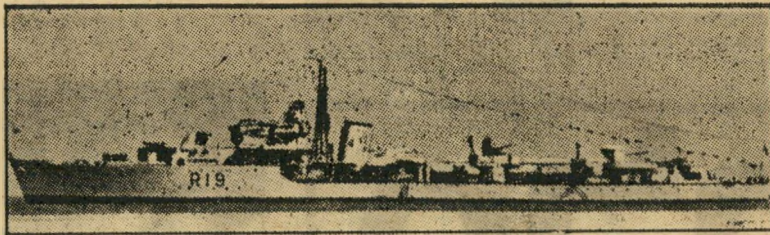
(המשך בעמוד 8)

* אחד משלושת הגדודים העבריים בצבא הבריטי, שחוקם מבין המתנדבים הארצישראליים. הגדוד הי"ט (ל"ט), הנזכר במכתב, היה מורכב מממתנדבים אמריקאיים.



"שרמן": 54000 ל"י

"מוסקיטו": 35000 ל"י



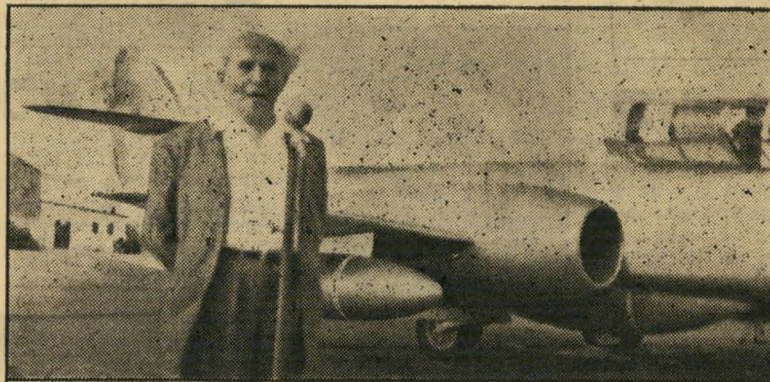
משחתה: 4000000 ל"י



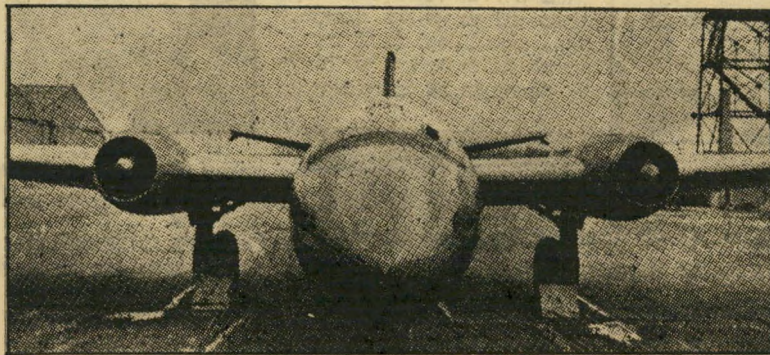
פגז-מרנמה 120 מ"מ
ל"י 60

"עוזי":
ל"י 110

"דרור":
ל"י 1200



"ממאור": 180000 ל"י



"קנברה": 1000000 ל"י

סולק עלידי נהגו המוצק של בי. גיי, ששם יד על זרועו והוציאו.

גם כשנעמד הצלם ליד דלת הכניסה של המלון לא מצא הדבר חן בעיני פמלייתו של בי. גיי. עטופת המסתורין. כשראתה אותו פור לה, שירדה במדרגות לבושה שמלה חומה, קראה לעומתו: "תלך מפה!" הוסיפה: "איוו חוצפה לצלם את בן גוריון!" מבלי שאני מומינה אותך?"

כשצילם הצלם, בכל זאת, את משה שרת נכנס לבית המלון (ראה תמונה), הפליטה סולה: "הוי, הוא צילם את מוישה!"

התקפת לב? גם כשניתן סוף סוף ה"שבוע לאורחים מובחרים, ביניהם הרמטכ"ל, להיכנס לחדר, לא פנו השמועות מסביב ל"הגדרה הרפואית המדויקת של מחלת בי. גיי. רוסאים אחדים. שקעבו אחרי רשימת המימצאים, הוסיפו לנחש כי הבוליטינים באו בעיקר להרגיע את דעת הקהל. דעתם של רוסאים אלה: היתה לבי. גיי. התקפת לב קלה.

מסך האיפול המוגזם, שאין דומה לו אפילו לסביב למיתתו של דויט איווהואר, הוסיף משקל להשערה זו.

אם צדקו רופאים אלה, או אם צדקו קרובי בי. גיי, שטענו בעקשנות כי איוו סובל אלא מאובדן שיווי המשקל — השבוע ירחף סביב מן שאלה גדול מעל לעתידו הפוליטי של בן 69. רבים, גם בחוגי מפלגתו, סברו כי אין עוד להטיל עליו תפקידים כה מעייפים ומספרים כמותם הכרוכים בכהונה ממושכת כראש ממשלה.

הממשלה

האיש שפירכר

חברי ועדת הכספים של הכנסת שמחו לדחות את ההצבעה על העניין שעמד לדיון. איש מהם לא ידע בבירור כיצד להצביע. מלבד אנשי מפא"י וחבריהם הפרוגרסיבים, הנאמנים לשלטון בכל מחיר, לא היה איש בטוח אם הוא שייך כרגע לקואליציה או לאופוזיציה.

אנשי מפ"ם ואחדות העבודה, אופוזיציה לזהט עד זה מכבר, היו בטוחים שבן גוריון יקראם לממשלה החדשה, כשיקום ממיטת חוליו. הציונים הכלליים והדתיים לא התרגלו עדיין למצבם האופוזיציוני. הודה כי חיוך מיכאל חוגי, איש ההתישבות של ה"פועל המזרחי": "אני קורא את דברי האופור ויציה בכנסת השניה, כדי להתרגל..."

עתונאי צעיר הזכיר לו את ההלצה על האיש שנכת בתליית רוצח, תיאר את הדבר כך: "תחילה פירסר האיש, אבל אחר כך התרגל..."

ביחכוה בגרון. יתכן כי הפרפור יופסק לפני צאת הנשמה. על אף בטחונו של הרשמי, שום דבר לא היה בטוח. מחלתו של בי. גיי. והתעוררות הלאומית במדינה הפכו את המשאומתת הארוך ביותר בעולם לעבר נשכח, עוד לפני שנגמר. שליטי מפא"י, שעוד אתמול לא ידעו כיצד להתחמק מחיבוך הדוב השמאלי ולפסול את הקואליציה שלא מצאה חן בעיניהם, נשמו לרווחה. הדלת נפתחה להתחלה חדשה.

מימין נשמע קולו של אדם המכחכה ב"גרונ, כאיש העומד לפתוח בנאום. היה זה מנהיג הצ"כ, פרץ ברנשטיין, שרמז בלחש כי מפלגתו אולי מוכנה עתה להצטרף מחדש לממשלה, לאור המצב. הלחש נשמע במרחק 63 קילומטרים, במסדרונות הקריה. קואליציה של מפא"י עם הצ"כ, כוללת דתיים. עם או בלי מפ"ם, שוב הפכה קרובה לזדאית.

האיש שסיבול מהתפתחות זו יותר מכל אדם אחר יהיה פנחס ספיר, מנהל משרד האוצר, הנחשב לגאון עולה במקצועו. כי שביקשה מפא"י מועמד לתפקיד שר המסחר והתעשייה בקואליציה השמאלית, פסח לוי אשכול על עוזרו, הציע את איש טולדיבונה הלל דן. ספיר, שחשב את עצמו בלתי-מתאים לתפקיד, אך מתאים יותר מההלל דן, נרגז, התפטר מכל תפקידיו. כתוצאה מכך הוצע לו התפקיד בכל זאת. עם שוב הצ"כ, יצטרך להסתפק במקומו הקודם, ואילו דוב יוסף יועבר לתפקיד שגריר ישראל בקנדה. כי חילומים הקרובים של סגל השגרירים. עתה נשאר הצורך להחליט, בין השאר: מי יהיה ראש הממשלה הבאה?

תורת האומה

התקרה שועלמה

בליל 31.8.55 התעורר מרדכי שטינברג

* פולה בן גוריון, הרגילה לקרוא לבעלה בשנת שיחה בשם משפחתו, מדישה את ההברה הראשונה של גוריון.

השולח הזה שואל את אזרחי המדינה את

לא! "העולם התר" בותי לא יראה את הדבר בעין יפה. זו תהיה רק התגרות." כך מאמין יוסף ליכטנפלד, 41, פועל חברת-החשמל בחיפה ואב לשני ילדים. הוא חושב כי בדרכי דימלומאטיה אפשר עדיין להשיג שלום, אך מוכן להתנדב, על אף גילו.



לא! מרים איזלר, 39 ואם לשני ילדים, שונאת מלחמות. "מספיק ראיתי בסולין!" בנה עתה בן 14 — אין לה יקר ממנו. אם תפרוץ מלחמה יצטרך לצאח לקרב. התופרת התלאביבית, ש' עלתה ב-1950, מאמינה כי לבסוף ינצח הגיון הבריא.



לא! חבר קיבוץ ה' שומר הצעיר בית'קמח בדרום, עמי פריבה, אומר: "מל" חמה תרושש אותנו לגמרי. ה' בניין שלא הספקנו לבצור ית' מוטט לחלוטין. מלחמה תלכד את כל ארצות ערב." בן 21, יליד הארץ, שירת בנח"ל.



כן! "נדפוק אותם! ניקח את עזה ו' את הסואץ! אז יתחננו לשלום. זהו רצון אלור' הים!" כך סבור משה רשתי, מ' נתניה, שעלה מעיראק לפני אר' בע שנים. בן 42 ואב לארבעה ילדים, מוכן להתנדב לקרב: "או למות או לחיות!"

כן! קובע חנוך סלור, איש קי' בוי' רביבים. "אנחנו צריכים לנצל את זמן ה' תורפה, לפני שהמצרים יקבלו את הנשק. כל שנה החולפת, הם מתחזקים יחסית הרבה יותר מא' שר אנחנו." יליד הארץ בן ה' 18, העומד עתה לפני גיוסו, מר' כן ללא היסוס להתנדב ליחידה



כן! זאת תשובתו של הטרקטוריסט אליהו בן-חמו, אב לשלושה ילדים, שעלה ארצה ב' 1949 מספרד. "חיינו יותר מדי. עתה צריכים לגמור עם ה' מצרים בהודמנות הראשונה!" תושב באר-שב, בן 33, יתנדב.



לא! זאת עלולה להיות הרפתקה מסוכנת ואין לר' עת מה תהיה התוצאה, אומר חנו' לוי, יליד טבריה בן ה' 50. אב לששה ילדים, מהם יוצא צבא אחד וחילית אחת, סבור כי "מוטב לחכות להתפתחויות."



כן! זכריה עובדיה, 17, איש מושב שתולים בדרום, תקיף מאד בדעתו. "הם לא אנשי תרבות. לעולם לא נוכל לע' שות שלום אתם!" החקלאי ה' צעיר, שעלה ארצה לפני 15 שנה מתמין, מוכן להילחם.



לא! אומר איש מ' שב שדה אילן יעקב רייך, נ' שוי, בן 24. יליד הונגריה ש' עלה ב' 1947 ושרת בחיל השריון, התנדב למלחמת העצמאות לפני מועד גיוסו. הפעם אינו בטוח. "רק אם שוב יתנדבו הכל."



לא! לדעת רפאל גור' לן, רחק בן 22, ממושב ינוב, "אין שום ערובה שנוצח. בעיני העולם ניראה כחוקפנים ואילו ה' ערבים יצדקו בטענתם שאנחנו רוצים להתפשט." יליד טוניס, יתווך לשרות במקרה מלחמה.



? צבי בריסקמן, המורה הירושל' מי, אינו סבור שאפשר לתת תשובה חותכת. ס' עיל אצ"ל לשעבר, שבא מאנגליה ב' 1936 והינו כיום בן 45, אב לשני ילדים. "צריכים לחפש תר' רוח ולהגיב בצורת מיבצע הגנתה, שישבור את רוח הערבים מבלי שניראה תוקפנים בעיני העולם."



לא! "הצבא המצרי אינו צבא. אפ' לו אם יקבל את כל הנשק שיקבל לא יהיה צבא מסוכן." קובעת תושבת כפר יהוד, הרוצה בעילום שמה. "ח' שוב לנו יותר לגייס את אהדת העולם ולבטל את המותרות."



כן! "אם לא נתחיל אנו במלחמה, יתקיפו הם רא' שונים!" מאמין חיים אנגל, נהג תלאביבי בן 41 ואב לשני יל' דים. "גם בירעי כי בני משרת עתה בצבא, אני אומר: כן! כי יש לנו רק דרך אחת."



כן! "צריך לחסל או' תם פעם ולחמדי. בסוף מלחמת העצמאות לא היה לנו הכוח ה' דרוש. אבל עכשיו אנו די חז' קים. צריך לנצל את כוחנו." בנו שטייגר הוא חקלאי מכפר-אביב דור בדרום, יליד הארץ ואב ל' שני ילדים.



לא! "אנחנו מדינה קטנה שתפקידה לקלוט את יהודי העולם ולמנוע מלחמה." סבור רוני סקר, נהג משאית מגן-יבנה, שעלה לפני ארבע שנים מעיראק. רוחק, בן 20, שסיים את שירותו הצבאי, מאמין הוא בשלום.



מלחמת

חוליות הכיסוי של "העולם הזה" בחרו במקום אחד לעריכת המשאל: התחנה המרכזית בתל אביב, בה עוברים מדי יום רכבות נציגי העם כולו. האנשים נבחרו ללא אבחנה, על פי התור. הם נשאלו שאלה אחת, נתבקשו לענות

השאלה המכרעת של השבוע: מה דעתך על



כן!
 "חבל על כל ר" גע שמאבדים. הי' זמן הנכון היה בזמן חאן-יוניס, השיב חנן שבובין, 36, אוריכל מגבעתיים, שעלה מבלגיה ב-1935. "הצדק אתנו, העולם יתייחס אלינו ב' אהדה". להתנדב? "בהחלט!" משיב שבובין, אב לילד בן שבע.
 ★ ★ ★



כן!
 "למרות שאין לי חשק במלחמה, איני רואה כל מוצא." מסבירה שרה מנדל, א' חות ראשית מראשון-לציון. "כל ארבעת בני יגיוסו ובכל זאת אני חושבת שצריכים להתחיל במלחמה מונעת." תתנדב כאחות.
 ★ ★ ★



?
 "יש דווקא הצד" קה להתחיל ב' מלחמה." אומ' רת עמליה בורשטיין, "ילדת ה' ארץ בת ה-18. חושבת כפר וייתקין. "אולם אין שום בטחון שנצח, לכן קשה לתת תשובה ברורה." כיום לומדת היא בבית ספר לאחיות. מוכנה להתנדב.
 ★ ★ ★



כן!
 "פשוט חבל על הזמן. אם נחכה, יצברו הם נשק." כך סבור ד"ר שמשון שר תוק, רופא למחלות לב, בן 52. קצין הצבא הפולני לשעבר, ישוב לשרות גוסף לשני בניו.

לא!
 "אין אנו יודעים מה כוחם של ה' ערבים כיום." אומר יהושע לאופר, סוחר תל' אביבי בן 62, ששירת בהג"א ב' מלחמת העצמאות. "איני מפחד, אני רק לא יודע מה יצא." אינו מתנגד שכנו יתנדב לשירות קר' ב', מוכן לשוב גם הוא לשרות בהג"א.



כן!
 "אני 32 שנה ב' ארץ. לא מאמין באפשרות של שלום עם הערבים. אסור לחכות עד שהם יתחילו," אומר הלל מליס, סבל בקואופרטיב תל'א' ביבי. בן 56, אב לשלושה בנים בגיל הגיוס, מוכן להתנדב עם בניו לכל שירות קרבי.



לא!
 "אם לא נצליח לסיים את ההת' קפה תוך שבוע, תהמוטס המדינה," אומר שמחה סלגטר, שרטט יליד הארץ, בן 2, רחוק. יתנדב כחבלן.



לא!
 "אם לא נצליח לסיים את ההת' קפה תוך שבוע, תהמוטס המדינה," אומר שמחה סלגטר, שרטט יליד הארץ, בן 2, רחוק. יתנדב כחבלן.



כן!
 "אם לא נצליח לסיים את ההת' קפה תוך שבוע, תהמוטס המדינה," אומר שמחה סלגטר, שרטט יליד הארץ, בן 2, רחוק. יתנדב כחבלן.



כן!
 "אם אין שלום, שתהיה מלח' מה!" דורש אב' רהם צלאח, יליד עיראק בן 55, אב לחמשה ילדים, כיום מחז' סרעבודה. "יש לי ילדים בצ' בא. אם תפרוץ מלחמה אתנדב גם אני."
 ★ ★ ★



לא!
 "עוד לא בדקנו את כל הדרכים למנוע שפיכת ד' מים." סבור יעקב מתוק, 28, נהג תל'אביבי ואב לשני ילדים. בפרוץ מלחמת העצמאות הת' נדב לחיל-רגלים, לפני גיוסו. עתה: "אין לי אותה יכולת."
 ★ ★ ★



כן!
 דורש בנימין בר' זלי, מתקן-אופ' ניים בתל'אביב. "עצם השם מלחמה מונעת מס' ביר את הצורך." בן 31, אב ל' חמשה ילדים, עלה מסוריה ב' 1932. להתנדב ליחידה קרבית? "או להתנדב או להתנדף!"
 ★ ★ ★



כן!
 שרם יוסף, 23, רחוק, אומר: "אייאפשר לח' כות למות בדם קר. ביקשנו ש' לום, אבל הם חולמים על נקמה." פתח-רכב, תושב יפו, יליד ה' ארץ, לא יחכה עד שיקראו לו במקרה של מלחמה. "24 שעות, ואני בתוכו!"

כן!
 "ולא להסתפק ב' רצועת עזה ל' בד. צריכים ל' התקף ולהתקדם עד שנכבוש את קהיר! אז יבקשו שלום." אברהם חכומי, פועל מוסך מתל' אביב, הינו בן 30, אב לשני ילדים, עלה מפרס לפני חמש שנים. שירת בחיל-רגלים. "אם יקראו לי, אהלן!"



מונע?
 עליה בקצרה. הם נתבקשו גם לציון אם מוכנים הם להתנודות אישית כמקרה מלחמה. תשובות- הם מתפרסמות בזה ללא הערות מצד המערכת.

לא!
 "אנחנו עם קטן. כל זמן שזו מל' חמת - התנוונות, יש הצדקה. אבל אסור להתקף. עכשיו גם מאוחר מדי. היינו צריכים לגמור אתם קודם." חנ' חוני יוסף גריידי, 44, אב לשלו' שה' עלה מתימן לתל'אביב ב' 1938. מוכן להתנדב.



כן!
 "זאת האפשרות האחרונה לכבוש לנו מקום מחיה. אם נחכה - נימחק!" זאת דעתו של אפרים קזיס, ירקן תל'אבי' ב' בן 45, אב לשלושה ילדים שעלה מתורכיה ב' 1943. "בני השתחרר זה עתה, בתי מתגייסת השבוע. נתנדב כולנו!"



כן!
 שמואל גולדך, מכונאי תל'אבי' ב' אב לילד, ע' לה מפולין לפני חמש שנים. "חייבים להתקף לפני שהמצרים יסמיקו להכיר את נשקם החדש." הוא משוחרר משירות קרבי מ' טעמי בריאות, אך מוכן לתרום את חלקו למאמץ המלחמה.



כן!
 "טוב להקדים תרופה למכה. זה רק טבעי שברגע שהמצרים ירגישו את עצמם חז' קים יותר, יתקפו," אומר יחז' קאל צור, יליד הארץ, איש גז' יכנה בן 24, רחוק. שירת ביחידת שריון. "יקראו לי, אלך! אני בלאו הכי שייך ליחידה קרבית."



כן!
 לאברהם ארוך יש חשבון עם המצרים: הוא נפצע ברגל בהתקפת הפלמ"ח על אשדוד. "אם לא נראה להם אגרופ חזק, אנחנו אבודים!" צנחן-לשעבר, איש מושב תימור רים, 27, אב לשני ילדים, יתנדב.
 ★ ★ ★



כן!
 שמואל גולדך, מכונאי תל'אבי' ב' אב לילד, ע' לה מפולין לפני חמש שנים. "חייבים להתקף לפני שהמצרים יסמיקו להכיר את נשקם החדש." הוא משוחרר משירות קרבי מ' טעמי בריאות, אך מוכן לתרום את חלקו למאמץ המלחמה.

באי בית-הכנסת, רובם סבלים, ירקנים ו- חנונים קטנים מבני עדות-המזרח, לא סלחו לו על כך, הפסיקו לומר עמו והחרימוהו כליל. כשרצה אברהם לעלות בחוליהמועד סוכות ולברך ברכת-כהנים מנעו זאת בעזר המתפללים בכוח.

הגרופה גורשה. אברהם השתולל ו- צעק: "הכך ינהגו עם עיורר? ואיים בתלונה למשטרה. אולם המתפללים הקדימוהו והזעיקו משטרה. כשהופיע סמל המשטרה אטאס, מיששו אברהם היטב, נוכח שהוא באמת

"ממילא אין הטרמפ מקובל כל כך על הנהגים הישראלים — כך שאפילו חברות האוטובוסים בארץ לא יפיקו תועלת מסיפורי — כפי שעשו זאת החברות האמריקאיות לאחר הפירסום שם!"

רת

אצבע החוק

אברהם בן יום טוב טראב (33) העיזר ו- עב-הכרס לא היה בבחינת פנים חדשות ב-

(המשך מעמוד 5)

עת-השיחורור המצרית, דבר שגרם להסתה חריפה בין ערביי פלשתיין נגד הבריטים וה- יהודים גם יחד. אחרי שקרתה תקרית בין הגודד שנשלח להגן על חיפה ונמלה ובין ער- ביי העיר, נבהלו הבריטים והוציאו את ה- גדוד לרמייה, לשמירה על השכונות התור- כיים. שם נשאר הגדוד משך שנה, דבר ש- גרם לשמועות שובוטינסקי רמו עליהן ב- מכתב.

קבלה רוסית. מכתב זה הוא אחד מ- 3550 מכתבים וכתבייד של ז'בוטינסקי ש- רוכזו בעבודת-נמלים במכון ז'בוטינסקי. ה- חודש החליט יוסף פעמוני, דוקטור לתורת- החיידקים יליד לנינגראד, הדומה לפרופסור בסרט רוסי ושהפך את המכון לעיקר חייו, לפרסם בולשין קבוע, לספר לציבור על ה- מטמונים הנמצאים במרתף המרחח של מצו- דת-זאב התל-אביבית.

המעניין ביותר מבין המיסמכים הראשונים שפורסמו: קבלה בשפה הרוסית, כתובה על גבי כרטיס-ביקור המעיד כי ז'בוטינסקי הוא סופר עתון מוסקבאי:

"קייבלתי מאת האדון יוסף בן זאב טרוח- פלדור מדגניה אשר בגליל סך שלוש (3) לירות מצרים בתור נדבה לקפת גדוד המת- נדבים. כג' אדר תרע"ה, ז. ז'בוטינסקי."

היתה זאת הדרך בה אישר ז'בוטינסקי בפשטות כי טרומפלדור הצטרף במצריים ל- רעיון הקמת הגדוד.

ים

הכושי עשה את שלו

ירד גשם שוטף. על הכביש המוליך מסאן- פראנציסקו עמדה דמות שחוחה, הרימה מדי פעם את ידה לעבר מכונית מתקרבת, אך לשוא. לפתע עצרה משאית-ענק עמוסת חביות לעיפה, ונהג כושי טובילב הזמין את ליאור- פולד גלור (34), הימאי הישראלי השמנמן, לסרמפ בכיוון לחוף המזרחי של ארצות- הברית.

למרות שיקשוקן הקולני של החביות גרי- קמה שיחת דעים לבבית שהביאה להזמנת הכושי לסעודה משותפת בעיירה סמוכה לקנ- זאטינטי. בדרכם הלאה, מקץ דקות ספורות עצר הכושי, הסביר לגלור כי עליו לפנות נסייבוב. השניים נפרדו בידדות, תמונה מלב- בת של אהות-עמם בועיר-אגפין.

התדון האחרון. בהגיע גלור לעיירה בשתיים אחר הצהר, נכח לדעת כי אין פרוטה בכיסו. ארנקו, ובו כל הסכונותיו, נעלם. ב- עמדו אובד עצות, ננעץ מבטו בחלון מואר, התאזר עוז ועלה לאותו חדר, שנראה לו כמשרד. צעיר מנומנם ובלתי-מגולח פתח את הדלת. גלור סיפר לו את סיפורו, שאל לעזרה.

הצעיר המנומנם התעורר כהרף-עין. המש- רד היה במקרה מערכת של עתון, וסיפורו של גלור היה בדיוק מה שהיה דרוש בכדי להחיות את גליון הבוקר. תמורת 20 דלאר הסכים גלור לפרסום סיפורו, הלך לישון בבית מלון.

למחרת יצא שלושה עיתונים יומיים בסי- פורים גוגעים ללב על ימאי שחסך שנים מכספו על מנת להתחתן, נעשק מכל חסכר- נותיו על ידי נהג כושי שהסיע אותו בטרמפ.

זהירות — טרמפ! השבוע סיפר גלור, עתה איש צוות א/ק קישון, את סיפורו לכתב העולם הזה, ויתר מראש על כל תשלום, באומרו שהוא עושה זאת למען העתונות.

תמונות השבוע



"חבורת האש" יצאה בריקודים ברחוב דיזנגוף בתל-אביב, הציבה לידה שורת שולחנות להתרמת העוברים ושבים.



1250 ל"י נאספו במקום תוך שדוש שעות, נוסף על שעון ועגילי זהב שהובאו על-ידי ילדה בת תשע, מכעות נשואין שנתרמו בהם.

שוטר. אך כשניסה הסמל להוציא את אבר- הם מבית-הכנסת ולהעבירו לבית-כנסת אחר, לא התאפק העיזר ונשך בכל כוחו את אצ- בע סמל המשטרה.

השבוע הופיע אברהם בפני שופט-השלום. טענו מתפללי בית-הכנסת: "הוא אשכנזי שרצה להיות אצלנו גבאי בזכות אש- כנויותו. לא רצינו בו, אך לא די בכך — כיצד יכולנו לקבל כהן שנשא גרושה ול- הסכים שהוא יחלל את בית-הכנסת שלנו בברכתו."

לעומתם, טען אברהם לזכותו כי כבר גי- רש את הגרושה. בכל זאת, יצטרך לבלות עתה ששה שבועות בבית-הסוהר, מאחר ש- השופט קבע כי הפריע לעבודת האלוהים, וכי התחשב בעצמו בלבד, בנצלו את מומו הטבעי.

קרב באי בית-הכנסת הקטן ברחוב סירקין החיפאי. בהיותו כהן היה עולה מדי פעם למדרגות ארון-הקודש, סונה לקהל ומברכו בברכת-כהנים.

הכל הלך למישרין, עד שנודע, לפתע, כי אברהם טראב כהן נשא גרושה לאשה. זה היה יותר מדי לקהל המאמינים מרחוב סיר- קין. לא הועילו הפצרותיו הרבות של אב- רהם: הוא לא נחשב יותר ככהן, על כי עבר על "לאו" מפורש בתורה.

אך לא, איש כאברהם יותר על כהונתו. כשהגיע תור קריאת התורה והוא לא נקרא, שעה שבמקרה לא נכח אף כהן אחר בבית- הכנסת, אור העיזר כגבר חלציו, רץ ותמש את ספר התורה בשתי ידיו מבלי שאיש ינסה להתנגד לו מחשש לשלומה של התורה. כך זכה בעליה לתורה.

הארץ

מזכירות בית הנבחרים עוד לא נת- בקשה להעלות על סדר היום הצעה ל- שינוי החוק שיאפשר לחוק להתחתן עם הטייס (הארץ).

יוסף ד. מימון, ירושלים ולעוף יחד אתו לכל הרוחות. נפצע השה בנהגו בטרקטור (כותרת במעריב).

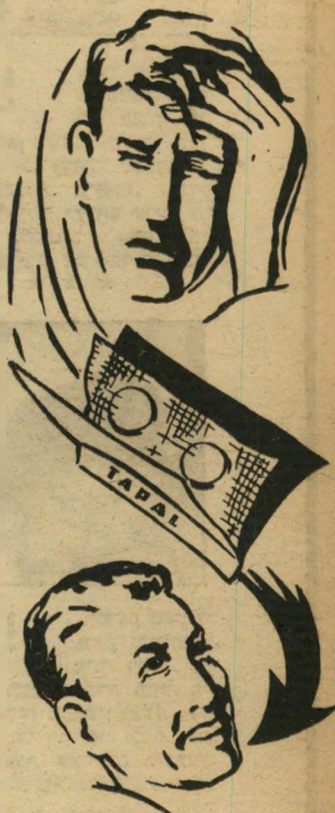
יוחנן פרבר, תל-אביב "והיה באחרית הימים ונהג שה בסי- 11."

רווק בן 35 משכיל ואלגנטי מחפש בת זוג מתאימה למשרת נשואין (מעריב). מרדכי דן, תל-אביב נא לפנות לשכתי-העבודה, למחלקת עזרות-לחק.

כאבי ראש

הצטננות ראש

מחזשי שרירים



ט פ ל אינו אחד אלא ארבעה חומרים רפואיים בדוקים ובטוחים המשכ- כים כאב. מעודדים מדי- כאון, ומביאים להקלה מידיית וממושכת.



אינו גורם לכאבי בטן והפרעות בעיכול

טבליות טפל ארוזות בזוגות באריזות צלופן היגיינית ונמ- כרות לשמוש ביתי בחבילות בנות 40 אריזות, 80 טבליות.

לצאת ולכונן

"מופתותה לדרך לבית ישראל"
(יחזקאל, י"ב, ו')

(ראה שער אחרון)

גל גדול של התנדבות הציף השבוע את בתי, מפעלי ומשקיה של מדינת ישראל. לא נראה כמותו במדינה מאז נדמו התותחים של מלחמת העצמאות.

גל זה לא ינק את תנופתו האדירה מצוים ממשלתיים או מאיומים בעונשים. משהו עמוק יותר, יפה יותר, התעורר השבוע בחודעתו של האדם הישראלי. מול סכנה פשוטה, ברורה ומובנת לו, קם בו הרצון הראשוני לתת דבר שאינו נדרש ממנו, לתרום את תרומתו לטובת הכלל.

רבים חששו כ תכינה נאצלת זו אבדה לאורחי המדינה בשש השנים האחרונות. הזדקק החשש כי חיסול מסגרות ההתנדבות, שהולידו מתוכן את עצמאות ישראל, והקמת משטר ביורוקרטי של פקודות וצווים, הרסו את החומר הגולמי היקר ביותר בארץ. חוש ההתנדבות נעלם מן העין.

השבוע הוכח כי חוש זה לא מת. הוא רק מתחת לפני האדמה. חיכה ליום בו תינתן לו שוב ההזדמנות להרים את ראשו.

*** * ***

בער נופל למים. שום מציל מקצועי אינו נוכח. עובר אורח מקרי, שאולי אף אינו יודע לשחות, קופץ לעבר הנער הנאבק על חייו, מבלי לחשוב אף רגע על הסכנה בה הוא מסתכן.

זו הצורה היסודית ביותר של ההתנדבות. מאז הסתער אדם קדמון בידיו הריקות על נמר טורפני, כדי להגן בגופו על אשה או ילד, היתה זאת תופעה אנושית מוכרת ומחוללת. ככל שהסתעפה החברה האנושית, ככל שרבו דרישותיה ומבחניה, כך גדל ה צורך במעשי ההתנדבות, כדי לשמור על שלום החברה ועל רוח האדם מפני התנוונות.

בימים של גאות אנושית, אותן תקופות נדירות בהן מודקף האדם בכל שיעור קומתו, הופך המתנדב לאיש-המופת המוכר של ה חברה. גם אז נשארים המתנדבים קומץ קטן. אולם ההכרה הלאומית מרימה אותם אל על, להרים שגיאים מעל למישור, דוגמתם האישית מדרבנת וממריצה את ההמונים לחיקוי ולהת עלות.

תקופה כזאת היתה תקופת ההתנדבות שהחלה עם עליית הבילויים ומעשיה האגר דתיים של העליה השנייה, ונסתיימו בימי ה מאבק והמלחמה בהתנדבות האדירה של תנועות המחתרת והחסיבות הקרביות.

אולם בימים של שפל חברתי, נעלם איש-המסמך מן העין. הערצת הרבים נתונה ל אלילים הכוזבים של ממון וקאריירה. המשי חמט, הספסר, הטפיל על גוף החברה, הופך לדמות האידאולוגית, המעוררת את יצירה החיקוי של ההמונים.

כך קרה למדינה מאז חום הקרבות. אנשי המופת לא נעלמו מעל פני האדמה. לא רק במשקיהם, נושאי ההתנדבות היומיומית האספורה, אלא גם בערים ובקירות נעשו אלפי מעשים מפוארים שנשכחו מייד, או שלא נזכרו כלל. רק מסגרת אחת, צבא-ההגנה לישראל, הוכירה מדי פעם את אחו מבניו ובנותיו, שביצע מעשה של הקרבה עצמית.

*** * ***

התנדבות גוררת התנדבות. הקרבה גוררת הקרבה. לכן החובה היסודית ראשונה במעלה היא להצמיח כנפיים לשמע המעשה, לחזור ולהזכירו ולציניו. לא יכול זה להיות תפקיד ממשלתי, הכפוף לגולה ולנהג ביורוקרטי. עצם מהותו של מעשה ההתנדבות דורש כי יצוין בכוח היוזמה האזרחית, הבאה אף היא, כמוהו, מלמטה.

מתוך הכרה זו החליטו עורכי העוגז הזה לתרום תרומה מקורית משלהם למילוי משימה חינוכית זו. ישנם עתונים גדולים בעולם המעניקים עיטורים לבעלי שיעים ספירטואיים, או לבעלי מיבציה-הצלחה פרטיים. במציאות של ישראל, הדבר אינו מספיק. התנדבות חייבת ליהפך מחדש לספורט הלאומי של הארץ. אותה יש להרים על גס.

בשטף העבודה באים לידיעת המערכת מקרים רבים של התנדבות שאינם זוכים להערכה הציבורית המתאימה. לעתים נזכרים המעשים בעתונים, בדיעות קצרות בנות-יומן. אולם דמותו של האדם המבצע את המעשה, האופי שהמריץ אותו לכך, הרקע האנושי והחברתי — כל אלה נשכחים ונעלמים מן העין.

כדי לציין את אלה יצרה המערכת את התואר "איש-מופת". הוא לא יוענק לאותם המצטיינים בתפקידיהם. החיל העומד מול אויב באומץ-לב, הנגה המבטיח את חיי נוסעיו תחת מטר של אש, מנהלה-המפעל המשקיע את כל מרצו ומסירותו במפעלו, הדיילת השומרת על קורידור בשעת אסון למטוטה — כל אלה עושים את המוטל עליהם בצורה הראויה להוקרה ולהערכה.

אולם מעל להם עומד איש-המופת הפועל. מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה, העושה את מעשהו מתוך התנדבות צרופה, על פי אינסטינקט ראשוני, מבלי שידרש לכך. לשלושה כאלה, שעשו את מעשיהם בחודשים האחרונים, ושהיו הראשונים אשר להם הוענק השבוע התואר החדש, מוקדשים העמודים הבאים.

תקנון המופת

התואר "איש מופת" יוענק על-ידי מליאת מערכת "העולם הזה" לאדם אשר:

1. יבצע, תוך סיכון חייו, מעשה שיש בו כדי להציל חיי אדם. מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה; או
2. יבצע, תוך סיכון חייו, מעשה בעל ערך לאומי או חברתי, מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה; או
3. יעזור, על-ידי הקרבה עצמית ממושכת ומכרעת, להגשים משימה בעלת ערך לאומי או חברתי, מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה.

יחד עם התואר יקבל איש-המופת את עיטור-המופת. אגרת הענקת תפרט את המעשה שזיכה את בעליו בתואר.

רבקה גובר



ער בי

בהיותה בת 54 עזבה את ביתה במושב כפר-וור-בורג ויצאה לשבת במושב העולים נוגה, אשר בחבל לכיש. בהעמידה את עצמה לרשות תפקיד קיבוץ-הגלויות במו גופה, בהתאם לסעיף 3 של תק-נון המופת.

ארצי הדלה — עשרך מה רב אם אלה בניך!

הספיד צבי גובר את אחיו אפרים. צבי היה אז בן 17 שנה — אפרים בן 20. צבי שירת בגדוד פלמ"ח כנגב, אחיו פקד על מחלקה של ההגנה בדרום. שם, במבואות המושבות העבריות, נפל בקרב, בטרם קום המדינה. כעבור ארבעה חודשים נהרג גם צבי, בהתקפה על משלטי המצרים בחוליקאת. כיום מאוחזים השניים במנחת-עולם בבית הקברות הצבאי בכפר-וורבורג. עץ אזדכרת

לרשותם שטח מצומצם, אשר חלק ניכר ממנו נועד לפרנס. עד שהפרנס יתן את פרי, היה על הווג לפרנס את עצמו ולהקים את משקו מעבודת-חוץ.

*** * ***

אסון ברפת

מרדכי עבד או כפועל בתחנת הנסיונות ברחובות. ערב אחד ערך בדק יסודי ברפת ומצא על הפרה קרציות. הוא מילא כלי בקטלדיף, טבל בו מברשת ושפשף היטב את העגלה. כיוון שהתרופה אולה, הספיק למרוח בה רק את עטיניה של הפרה. בבוקר שבקה כבר העגלה חיים והעטין של הפרה הפך גוש בשר שותת-דם. מרדכי לא הבין כראוי את עצת המדריך על השימוש בחומר החיטוי; במקום לערבב אותו ב-אלף חלקי מים, נתן בו רק עשרה. העור של העגלה נשרף כולו. את עינוייה של הפרה היו מוכרחים להפסיק ולמכרה לשחיטה. רפת הגוברים נתרוקנה. בעיני כל איכר, זהו אסון ממש, מכת-טבע אכזרית. כך נראה הדבר גם למרדכי גובר. נוסף לזה, העיקה עליו גם מחלת בנו אפרים. אך רבקה מצאה את הכוח להתנחם ולנחם את בעלה. כאשר שב מעבודתו בערב שמע קול שירה בוקע מחלונות ביתו. בתוך הבית המקושט קיבלה אשתו את פניו בשמחה: "אשרינו שהילד יצא מסכנה. תהיה העגלה כפרתו!"

*** * ***

אפרים הציל את המצב

חיים במושב נמשכו תוך מאמץ מתמיד. ב-1936 פרצו המאורעות. מסביב לכפר בילו שכנו כפרים ערביים. לילה אחד נכנסו לבית גובר מפקד ההגנה במקום. "יש שני חב-רי"ט מן הקבוצה השכנה שהגיעו אלינו ואי-אפשר לתת להם ליחי לביתם", הודיע. צריך לי-העביר הודעה על כך לקבוצה ואין לי כרגע מי שידע לאותה. ואז באה הבקשה שהפתיחה את ההורים: "אבקש להעיר את אפרים. הוא יודע לאותה". הנער בן העשר למד את המלאכה מבלי להודיע להוריו, בעקבו מן הצד אחרי ה-שיעורים שניתנו לשנים מבני הכפר המבוג-



שיחת רעים בין מרדכי ורבקה גובר, לבין שכניהם העולים החדשים במושב נוגה בחבל לכיש. הכפר מונה 30 משפחות שנאספו מבין העולים, תושבי המעברות.



חרדת קודש. שנתיים מחייה הקדישה רבקה גובר לארגון בית-הספר של מעברת קסטינה ולחנוך בניו. ההתמסרות נשאה פרי: דגל ירושלים של הקרן הקיימת הונעק לבית ספר זה. בצילום רבקה גובר ותלמידי הנושק את הדגל.

רים. למחרת הביא לו המפקד שקיק סוכריות, כאות הוקרה על מילוי התפקיד.

*** * ***

משפחה של מתנדבים

על העולם ירדו ימי מלחמה. הסוכנות היהודית הכריזה על גיוס לשורות הצבא הבריטי. מרדכי עזב את משקו, התייצב בלשכת הגיוס. אך בדיקה רפואית פסלה אותו. הוא שב למשקו מאכזב. בכל בית אחר היה הדבר מסיים את פרשת ההתנדבות. האב הציע את עצמו ונפסל, שני הילדים היו צעירים מדי. לא כן במשפחת גובר. האם עזבה את ילדיה, את בעלה, ואת משקה, ולתדהמת השכנים, התנדבה לצבא. שעה שאחיה מובלים למשרפות, קבעה היא, מקומה של כל יהודי נאמן בשורות ה-לוחמים. גם בתוך הצבא התנדבה. במחנות החיילות הצעירות קשה היה למצוא כאלו שהסכימו לעבוד במטבח. השירות ליד הגנה ועל פני ארצות רחוקות קסם הרבה יותר. רבקה צעדה שוב צעד אחד קדימה. בבית כזה לא יכלו הבנים אלא לספוג

הפגישה עם ליוה

ות שני הבנים פער חלל גורא בחיי אמם. היא המשיכה בעבודות המשק, התמסרה לשירות אנשי הכפר במשלטים ול-חיילי צה"ל שלחמו מסביב למושב. היא טיפלה בקברי החיילים שהתרחבו בקצב מח-ריד בקצה הכפר, ניחמה הורים שכולים שבאו לביקור. אך תוכן ממש, בונה, שוב לא היה לחייה. היא מצאה אותו כמעט כמקרה, קילומטרים אחדים מבייתה, בין אוהלי העולים החדשים. בביקורה הראשון במושב חשב, ביום קיץ לוהט, לפני חמש שנים, מצאה בצמצע הרחוב ילדה קטנה. היא היתה מזוהמת ולבושת קרעים, פרע תלתלים שחורים כיסה את פניה. הילדה ישבה ובכתה. רבקה ניגשה אליה, הרימה את השיער מעל מצחה — וגונדעוזה: שתי עינים לבנות, מתות, הביטו עליה במבט קפוא. היא לא יכלה לשאול אותה דבר, כי לא ידעה את שפתה — שפת ערביי טריפולי. היא אחזה בידה, נכנסה לבית הראשון לשאול עליה. שם אמרו לה כי זוהי ליוה העזרת, בת



שבע, בתו הבכירה של אחד העולים, שנת-עזרה בגרענת בגיל שנתיים. אחיה בן הארבע נהג להוביל אותה לפעמים ברחוב ואם נמאס לו הדבר, היה עוזב אותה לנפשה ובורח והיא צעקה עד אשר באו לעזרתה. מספרת האם השכולה: "גדרתי נדר לא לזוז מן הכפר, עד שאראה את ליוה מסודרת בבית החינוך לילדים עוורים בירושלים."

*** * ***

החיים בבית-הספר

רבקה גובר לא הקדישה את עצמה לי-יעודה החדש בשעות הפנאי. היא קבעה כי ההתמסרות לעולים החדשים, הזקוקים לעזרה והדרכה, קודמת לכל. כאשר הוקמה מעברת קסטינה ב-1951 יצאה לשם. ללא הכשרה מקצועית, ללא ידיעות שנרכשו ב-סמינר, התנדבה, בשעת המחסור החמור ב-מורים, ללמד את בני המעברה. לעומת החסר לה הביאה האשה בעלת העיניים הרכות והשיער המלבין את כל נשמתה לתפקידה. תחילה לימדה באוהל, כשהילדים יושבים על האדמה, ללא מקום לתלות לוח. אחר-כך עברו לצריף, ישבו על הרצפה, הביטו בלוח על הקיר. כעבור זמן מה, פנה חשדונתם של התלמידים והם החלו נוהגים בחופשיות. המורה השתדלה לזכור מילדותה הרחוקה מה היה עושה המורה שלה במקרים כאלה, החליטה: להוציא את המתפרעים מן הכתה. כעבור חצי שעה היה מספר התלמידים המר-צאים, שהצטופפו ליד החלונות, גדול מזה שנשאר בפנים. הם גם נראו מאושרים יותר. "נאלצתי לחשוב", הודתה אחר-כך, "כי מורי — זכרונו לברכה — היה בעל השפעה גדולה ממני". הילדים חזרו לכיתה. כעבור שנתיים, כאשר שבה למשקה ול-משפחתה, הופיע שליח הקרן הקיימת בביתה של רבקה גובר, ובפיו בשורה על אות הוק-רה לעבודתה: הנהלת הקרן הקיימת הח-ליטה להעניק את דגל ירושלים, לשנת שטייג, לבית-הספר במעברת קסטינה. דגל זה ניתן מדי שנה לבית הספר המצטיין בהישגיו.

*** * ***

כוס ההתנדבות' עד תום

אולי חשבה רבקה גובר לרגע קט כי תמו-שליחותיה, כי שוב תוכל לספל רק בכתה חייהלה ובאסתר, הילדה היהודית שבאה לביתה לחסות מזעם הגשמים במעברת גי-לויס וגוהייתה לבתה המאומצת. אולם כאשר נפתחה החזית החדשה במל-חמת ההתיישבות, ידעה "אם הבנים", כפי שכונה אותה בן-גוריון בהתרגשות, איה מקומה. יחד עם בעלה, יושב-ראש מועצת אזור באר-טוביה ובתה חיה עזבה את ביתה, עברה לפני חודשיים לגור בנוגה, מושב עולים קרן וחסרכל בחבל לכיש. לא כמדריכה ה-חזרת מדי שבת לביתה ולא כעסקנית ה-מבקרת במקום לשם הספה, כי אצ כמתיישבת חדשה הלכה.

"ארצי הדלה — עשרך מה רב, אם אלה בניך!"



מול המוות, העמיד הורן את משאיתו בין אש האורבים, לבין האוטובוס (למטה). מאותו רגע פגעו כל קליעי הרוצחים בגוף המשאית ובצורה זו ניצלו ממוות בטוח שאר יושבי האוטובוס שלא נפגעו בשניות הראשונות של ההתקפה. הצילום מראה בבירור את הצד הימני של הכביש, בו יכול היה הורן לעבור בנקל את האוטובוס בלי שיצטרך לעצור על ידו.



את מכוניתו, לאחר שנפצע, סיכן את חייו בצאתו להניח אבן מתחת לגלגל האחורי שעמד מרחק 30 סנטימטר מסף הכביש. לי-מטה התעמקה התהום אשר אליה קיוו הערבים כי ידרדר האוטובוס. כבוא הורן אליו מלמל נהג האוטובוס לפני שהתעלף: "האבן... ראה אם האבן במקומה".

בניגוד לחוקי ההגיון

משך כל אותו זמן נמשכה האש. אולם עתה פגעה רק בחלק העליון של האוטובוס. הכדורים הנמוכים יותר נתקלו בגוף ההמשאית. לפתע הגיחה דמות מתוך החשכה. היה זה אחד המתקיפים. הוא הטיל בריצה שני רימונים: אחד אל המשאית, השני אל תוך האוטובוס. היה זה סוף ההתקפה. כעבור דקות אחדות הגיעה עזרה.

מתוך 11 נוסעי האוטובוס נהרגו שנים. השאר יצאו חיים, בניגוד לכל חוקי ההגיון, כשם שמעשה הגבורה של דב הורן נעשה אף הוא בניגוד לכל חוקי ההגיון ואינסטינקט הקיום העצמי.



אשתו לא ידעה על מעשה בעלה. חברו לעבודה של דב הורן הודיע לה רק כי בעלה נאלץ ללון מחוץ לבית, בגלל תקלה מכנית. רק למחרת, בקראה את סיפור הגבורה שפרסמו העיתונים על מעשה בעלה, הבינה מה היה טיבה של התקלה שסיפרו לה עליה.

דב הורן



ער כי

בראיתו ביום 22.9.1955 אוטובוס אשד בכביש חיפה-צפת מותקף ממארב מרצחים ליד מירון. ה-עמיד בהכרה צלולה את משאיתו כמגן מול אש ה-אורבים. בחרפו את נפשו מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה, בהתאם לסעיף 1 לתקנון המופת.

יש לא היה מבט פעמיים על דב הורן אילו פגשו במקרה ברחוב. נמוך, ממושקף, רוה ובעל שיער שחור שזר שביה, הוא סמל חיצוני לאורח הקטן, עלום-השם, העובד מפרנס את משפחתו ואינו מתערב בענייני הזולת. בשבתו מאחורי ההגה הגדול של משאית הידול הכבדה, הריהו הטיפוס המושלם של נהג מקצועי שיוכל שנים משתרע אחוריו על פני הכבישים, טרמפיסט היה מקל אותו בהיסח הדעת אילו סרב לאסמו. אך מבעד לחיצוניות השקטה של ליד גרמניה בן ה-46 קיים אשד מופת. בעת המארב הרצחני על אוטובוס אשד ליד מירון, היה דב הורן נהג המשאית 63599 שנעצרה בין האוטובוס לבין הרוצחים, ספגה את כדורי האורבים שנועדו לפגוע בנוסעים.

בשיירה לירושלים

רבים מבני דורו התחשלו דב הורן בבית ספר הדמים של אי-ישראל: צליפות, מאורעות, מלחמה. שריקת כדורים לא היתה מגינה חדשה באזינו. תמיד נשמעה כשידיו לופתות הגה של משאית.

באפריל 1948, שעה שמלחמת הכנופיות הגיעה לשיאה, נסע הורן חזרה לחיפה. עם מיטען של בירה מראשון-לציון. ליד פתח תקוה עצרה אותו חוליית משטרה צבאית. "צריכים את המכונית שלך לגיב"ה הודיע לו המ"צ, "ואותך גם כן". הגיבו: נסיעה ב"שיירה לירושלים".

מקום אירגון השיירה היה במחנה בילו הישן, ליד רחובות. שם צורפו למכוניות של דב כמה חיילים ומקומה נקבע בסוף השיירה. יומיים לפני כן עברה השיירה הי גדולה של מיבצע נחשון לירושלים, דרך כביש לטרון, ללא כל תקלה. היו תקוות כי גם הפעם לא יעזו הערבים לתקוף את נחש-הגלגלים הענק שינסה לפרוץ את המצור על ירושלים.

חייל נהרג בתא

תקוות נחבדו. ליד שער הגיא פתחו ה-ערבים באש. משני מורדות ההרים ה-חללים המטירו האורבים אש קטלנית על המכוניות ומגיניהן. עד היום מחלדים שלדי הכרול לצדי הכביש לירושלים.

חוד השיירה הצליח לעבור. דב עצר את מכוניתו, קפץ לתעלה עם חיילי הליווי, הקים יחד אתם קיר מגן ארעי. מעליהם יכלו לר-אות את הערבים שירו כמעט ללא מחסה. לפתע, שיכור-נצחון, החלו הערבים מדלגים במדרון כדי להנחית את מכת-המוות ליושבי המכוניות התקועות ולא להאליה שקפצו לתע-לות. הם הניפו רובים וסכינים, יללו בקולות אימים. דב החליט לשוב למכוניתו, לעבור את מסך האש שנפרש על הכביש.

מספר דב: "ראיתי את הערבים יורדים אלינו. אמרתי לחברה: אני ממשיך עם ה-מכונית. אם אקבל כדור — מילא! אבל לא

אמות כאן מסכין, כמו עכבר!"

אחד החיילים נכנס אתו לתא. דב התניע את המכונית חסרת המגן והשריון, התקדם במעלה הכביש העקלתון. מכל עבר ירו הערבים. דב שמע אנחה קלה לידו, הביט לצדו: כדור שחדר דרך גג התא מחץ את גלגלת החייל. דב קימץ את אגרופיו סביב ההגה והמשיך לנסוע.

היכרותו השניה של דב הורן עם כדורי צל-פים היתה ממושכת יותר. הוא הוביל מים בקביעות מנהריה לקיבוץ יחיעם. הערבים נהגו לארוב לו בדרך הקשה, צלפו עליו לא פעם. אולם עתה נסע הורן במשורין, הכדורים פגעו בפלדה העבה, הוחזרו תוך "פניג!" חד.

משם, באותו חוסר התרגשות, עבר לחזית הדרום, הוביל נשק ותחמושת למשלטים סביב כיס-פלוגיה. לזמזום הכדורים נוספה עתה שריקתם העבה של פגזי תותחים מצ-ריים. אך דב הורן המשיך לאחוז בהגה, להביא את מטעניו לתעודתם.

*** * ***

הוא לא ברח

בוקר ההתקפה על האוטובוס הוביל הורן מטען זיפוף לקרית-שמונה שבי גליל המזרחי. לעת ערב חזר משם כשמאחוריו משאית ריקה שנייה של סולל-בונה. בשבע בערב בדיוק הגיע למירון. כ-300 מטר אחרי נסעה המכונית השניה.

באותו רגע נודעו הורן. במורד הכביש, מרחק 200 מטר, עמד אוטובוס של אשד. מצד שמאל של הכביש, במקום בו נמצא אותו רגע הורן, יצאו שביי אש-מקלע ב-כוון לאוטובוס. "כאן הולך, ברוך! גדול..." סינן הורן לעצמו. בינו לבין האוטובוס היה סיבוב קל. אילו רצה, יכול היה בהחלט ל-עבור מצד ימינו של האוטובוס המתקף, או לנסוע חזרה בכביש, להסתלק ממלכות המחת.

במקום זה, הסיע הורן בדעה צלולה את משאיתו הכבדה הישר בין היורים לבין מטרם. כשנע מגן מכוניתו בטמבון של האוטובוס עצר הורן את המשאית. פעול-הו האינסטינקטיבית בוצעה תוך שניות. ל-אוטובוס חסר-הישע ניתן מחסה מפני כדורי המרצחים.

*** * ***

"אני יהודי"

הורן זינק מיד מבעד לדלת השמאלית, צווח לעבר נהג המשאית השניה שהגיעה למעלה הכביש: "תחזור! תחזור! קרא לעזרה!" המשאית הסתלקה אחורנית למ-רון.

ליד הורן ישב בתא המשאית מנהל ע-בור מקרית-שמונה בשם סוסניק. כאשר נעצ-רה המכונית קפץ הלה החוצה ותוך הימומו עקף את המשאית מאחור, נכנס לקח האש הערבי. הוא נפצע ברגלו, הצליח להורדר אל המעקה שלצד הכביש.

הורן ניגש לאוטובוס, לא יכול היה ל-עבור דרך הדלת הקדמית. גויתה של נוסעת (מלכה גרנות) חסמה את הדרך. הוא ניגש לכניסה האחורית, אך הנוסעים חשבוהו כנראה לערבי, דחפו את הדלת ככל כוחם. "אני יהודי! אני יהודי!" קרא להם. "אל תבהלו!" תחת מחסה משאיתו, הוציא הורן את הנוסעים הבריאים והפצועים מתוך ה-אוטובוס.

הם יצאו החוצה, הסתתרו ליד המעקה. שם שכב גם נהג האוטובוס, שהצליח לעצור.

*** * ***

חייל נהרג בתא

תקוות נחבדו. ליד שער הגיא פתחו ה-ערבים באש. משני מורדות ההרים ה-חללים המטירו האורבים אש קטלנית על המכוניות ומגיניהן. עד היום מחלדים שלדי הכרול לצדי הכביש לירושלים.

חוד השיירה הצליח לעבור. דב עצר את מכוניתו, קפץ לתעלה עם חיילי הליווי, הקים יחד אתם קיר מגן ארעי. מעליהם יכלו לר-אות את הערבים שירו כמעט ללא מחסה. לפתע, שיכור-נצחון, החלו הערבים מדלגים במדרון כדי להנחית את מכת-המוות ליושבי המכוניות התקועות ולא להאליה שקפצו לתע-לות. הם הניפו רובים וסכינים, יללו בקולות אימים. דב החליט לשוב למכוניתו, לעבור את מסך האש שנפרש על הכביש.

מספר דב: "ראיתי את הערבים יורדים אלינו. אמרתי לחברה: אני ממשיך עם ה-מכונית. אם אקבל כדור — מילא! אבל לא

שלמה הניג



על כי

בנהגו במטוס-קרב של חיל-האוויר הישראלי, ב-שעה שמוט-ההגה יצא מ-כלל פעולה, סרב להתפרס את המטוס היקר להתפטר-קות, כנהוג במקרים כאלה, ובחרפו את נפשו מעל לצו התפקיד ומעבר ל-תביעת החובה, הנחית את המטוס בשלום, בהתאם ל-סעיף 2 של תקנון המופת

אך הניג סרב לחשוב על נטישת מטוסו. לבסוף החליט לנחות. אם לא יצליח, היה ברור כי לא יחיה לנסות שנית. הוא נחת עם הרוח, למרות שמקובל לנחות נגד הרוח. הסיבה: המסלול שנגד הרוח, היה קרוב מדי לבתים.

לפני הנחיתה ממש, בגובה של 30 מטר, החליט להוריד את אף המטוס ולנחות. הוא סובב את המקו, מכשיר כבד-תנועה אשר השפעתו על סיסת המטוס מורגשת רק ב-מאוחר. המטוס לא הגיב. לפתע היטה את אפו כלפי מטה, החל צולל במהירות מסת-ררת אל מסלול הנחת המתכתי. נראה כי הגיע הסוף.

שלמה עצר את נשימתו, סובב בקדחתנות את המקו לכיוון ההפוך. אט-אט החל המטוס מתיישר. באותה שנייה נגעו גלגליו במסלול. הנחיתה הצליחה.

במגדל הפיקוד נשמו המפקד ואנשי הטיסת לרוחה. כל הזמן עקבו אחר תנועות ה-מטוס ולא אחד מהם סינן בין שינוי: "לעזא-זל! שיעזוב את המטוס המטונף. שיקפוץ!" כעבור יומיים חישבו ומצאו כי נחיתתו של הניג היתה הנחיתה הראשונה בתולדות הטיס שבוצעה בהצלחה ללא מוטי-הגה.

"רוצה להיות טייס?"

מ'י שהכיר את שלמה תכולה-עניינים, לא הופתע מהמעשה. חבריו ב-קיבוץ השומר הצעיר נן-שמואל קיבלו את הדבר בגאווה מובנת מאליה. הם הכירו אותו מיום היחלודו במשק, לפני 29 שנה.

כיום, לאחר ארבע שנות טיסה, שוב יושב שלמה במשק. הוא יצא משם לפני חמש שנים, כאשר הוטל על הקיבוץ למלא את מיכסת המגויסים השנתית. אז חזר משלי-חותו כמדריך בקן השומר הצעיר בתל-אביב, התייצב במחנה הקלט של צה"ל.

במיבחן הססיכורטני נמצא מתאים לקורס טיס. "אתה רוצה להיות טייס?" שאלו אותו. כן, הוא היה מוכן בהחלט. הוא הספיק לש-מוע שקורס טייסים הוא אחד המיבחרים הי-קשים ביותר בצה"ל. הוא גם זכר כיצד, בימי מלחמת העצמאות, רבץ במשלטים ליד משקו שעה שמעליו הבריכו מטוסי-קרב ישראליים. הוא גם ידע כי את תקופת שירותו הצבאי לא יבלה בגיב נוח במחנה עורפי. קורס ה-טיס בא כאילו לפי הזמנה.

חבריו לקורס קראו לו "אבא" כי היה ה-מבוגר בין החניכים. הוא גם זכה, בסיים הקורס, להיבחר כחניך מצטיין. הרמטכ"ל ענד את הכנפיים כמו ידיו על חזהו.

רוכב על העולם

היה זה קורס קשה ביותר. בקורס קצי-נים רגיל, יש לחניך סיכויים טובים ל-הצליח: דרושים לו רק מעט כשרון וכוח רצון. לא כן בקורס טיס. בחורים מצויינים, בעלי השכלה ורמה שכלית גבוהה, המשתד-לים בכל כוחם לעבור את הקורס, אינם יוד-עים עד ליום האחרון אם יצליחו או לא. כי את התכונות הדרושות לטיס קרבי אי-אפשר להגדיר. אפשר רק לקבוע את מציאותן או העדרן.

טיסתו הראשונה של שלמה היתה חזויה



לבסוף בא היום הגדול: המיבחן הסופי. שלמה התיישב במטוס, אחריו הבוחן. הוא נתן הוראות, שלמה מלא אותן. לצלול, ל-התהפך, לעלות. שלמה הניג היה עתה טייס מושלם.

סכנה באויר

כטיס קרבי רגיש שלמה לא פעם את משק כנפי המוות. פעם, בשעת ירייה למטרה, נשתרבע בזנב מטוסו שרוול המטרה, העשוי מברז. שלמה ניסה להרחיח גובה, כיוון את מטוסו אל הבסיס. המטוס רעד כולו, כאילו עמד להתפרק כל רגע. למזלו, השתחרר השרוול הארוך כעבור כמה דקות, השליטה על המטוס חזרה שוב לידי הטיס הנרגש.

פעם אחרת שמע חריקה קטנה במנוע. תוך שניות היה עליו לקבוע את הסיבה, להחליט איזו פעולה עליו לנקוט. היסוס קל דיו לגרום להתרסקות המטוס. אולם באוויר, ב-מתח העל-אנושי של נהיגת מטוס-קרב, שניה היא פרק-זמן ארוך מאד. שלמה הצליח להש-תלט על מטוסו.

כיום, במשק, מעיקה עליו לפעמים ההר-גשה כאילו קוצצו כנפיו. "אילו היה שדה תעופה קטן ליד הבית", התגעגע, "הייתי עולה לטוס כל יום אחרי העבודה."

אולם הוא ינדע כי מעמדו כבנאי במשק אינו אלא זמני בלבד. בין הצורך של הקיבוץ בכוח אדם, לבין צרכי חיל-האוויר, הושגה פשרה. ברגע ששלמה הניג יהיה שוב נחוץ ליד הגה הספיטפייר, הוא יהיה שם.

עמוקה. "פתאום ראיתי את גבעות הגליל מתחת, את הכבישים, משקים ומכוניות. היתה זו הפעם הראשונה שססתי בחיי. הרגשתי שאני רוכב על העולם."

היתה זו טיסה נעימה במיוחד. שלמה נסע כאיש כבוד, המדריך עשה את הכל. הטיסות הבאות לא היו נעימות כל כך. המדריך צעק, הקפיד, גער. "בקיצור", קבע שלמה, "מזיעים דם!"

ובמשך כל הזמן רשמו המדריכים את ה-ערותיהם בגליון החניכים. כל טעות, כל חולשה, נרשמה. היה זה דבר אכזרי — אולם אכזרי פי כמה להסמיק טייס שאינו שולט בכל אלף אלפי סודות הטיס. כי לא יתכן טייס בינוני או גרוע. הוא חייב להיות מער-לה — או להתרסק עם מטוסו. האחריות רח-בצת תמיד על המדריך.

הטיסה הצליחה

יסתהיחיד נערכה מוקדם בקורס. מס-פר שלמה: "זה היה במטוס פריז מוס פשוט. למען האמת פוחדים לא מעט. אבל בכל זאת הרגשה נפלאה. אין מורדך, אין צעקות. ואם לא עושים שגיאות גוראות וטפשויות במיוחד, אין סכנה למות בטיסת-הסולו הראשונה."

הוא הקיף את שדה התעופה הקפה אחת, נחת שוב על המסלול. הטיסה נסתיימה בהצ-לחה. על הקרקע קיבלו חבריו את פניו בדלי מים צוננים, בעטו בו כאוות נפשם. שלמה לא התרגז. להיפך: הוא שמח לעבור את הטכס המסורתי המציין את סיומה ה-מוצלח של טיסת-הסולו הראשונה.



הארם והמדרה. שלמה הניג לבוש מדי טייס מלאים, עומד ליד מטוס-הקרב שלו, מטיפוס ספיטפייר. כחניך מצטיין הדריך גם טייסים רבים אחריו לשלימות הדרושה כדי לנהוג בבטחון מטוס-קרב באוויר. יחד בחיל-האוויר הישראלי, חובקים עתה תלמידי בית חצי שנה.

תעלומות האמיתיות

קולנוע

סרטים

הזוג המושלם

גריבס פנדלטון (פרד אסטייר) הוא מיל-יוגר היכול להרשות לעצמו, פרט לארמון מפואר בניו יורק, חתולות קיץ וחורף במקור מות מרגוע, גם יתומה בת חסות (לולי קארון) שמצא במסדר צרפתי, ושעליה היא שופע מכול של מתנות וכסף, אף מאפשר לה לרמודים בקולג' של עשירים. כל זאת מבלי שתדע את זהותו.

ז'ולי היתומה מכנה את אפוסטרופה **אבא ארץ הרגליים**. מתאהבת בו מיד לאחר שהוא מתגלה לה בזהותו האמיתית, כלומר כגריבס פנדלטון ולא כאפוסטרופה.

תפאורה של טעם. עליה עתיקה יומין זו, המוגשת זו הפעם השלישית על הבד, משמשת עלה לריקודים נאים, על פני תפאורה של טעם רב, המנצלת את מלוא רוחבו של המסך הסינמסקופי. פרד אסטייר חוזר אל הבד, לאחר שהכריז פעמים איך מספר על פרישה מוחלטת, כשגופו עורזו גמיש כתמיד וחוש הזימון שלו מושלם. למרות הבדלי הסגנון במחולות השנים — היא קלאסי והוא ג'אז — מהווים הם זוג מושלם, אם לא מבחינת הגיל, לפחות מבחינת טכניקה.

מי הלשין?

"אתה נער... אתה אהב את אמר... היא מרשה לך להכנס לחדרה, לשים את אצבעותיך בשערה השופע... חלופות שנים... אתה גירבור המחתרת ההולנדית... אתה הורג גרמנים כמו זבובים... יום אחד אתה נוסע הביתה לכפר... אתה מביא לאמך מתנת יום-הולדת... כובע... אתה מוצא אותה גוזזת שער... בני הכפר, ההולנדים שלך, גלחו את ראשה משום שלדבריהם שיתפה פעולה עם האויב... אתה מתמלא כעס, רגש נקמה... אתה הופך לבוגד!"

כך מסביר קלארק גיבל לויקטור מייצור את דבר בגידתו, בסרט הנקרא, בצדק בגידה ואשר צולם ברובו על רקע תעלות הולנד. קלארק גיבל הוא קצין מודיעין הולנדי חפשי בכיר, הנתפס על ידי הנאצים, משתחרר הודות לפרטיזן נועז ויקטור מייצור. אחר פוגש גיבל את לאנה טרנו, גם היא הולנדית, המתגוררת בלונדון, לאחר שחיה חי הוללות עם גרמנים — בארצה. עתה היא נשלחת, למרות עברה המפוקפק, להולנד לעבוד במחיצתו של מייצור.

מהרהר בכובד ראש. נוסף לרקע הימטוקפק של שני אלה, גם גיבל אינו נקי מחשד, מאחר שהסרט מראה אותו מהרהר בכובד ראש בהצעה של איש מודיעין נאצי לרגל בשביל הגרמנים.

אבל הכל מסתיים לפי הצדק והיושר: מייצור מת בירייה, גיבל וטרנו מתחבקים.



קארון ב.אבא ארץ הרגליים
מזג אוויר לאהבה

אמו של ארני גנדי ציפתה לקריאה טלפנית מבנה, לא הובהלה, איפוא, כשיצלצל הטלפון בשעה 03.00 לפנות-בוקר, באותו ליל ינואר של שנת 1934. בסאן-פראנציסקו, מעבר מזה ישל היבשת, היתה אז שעת-חצות.

היא קפצה ממיטתה ומיהרה אל השפופרת, הרימה אותה, והופתעה לשמע קולו של אדם זר. "הנער הוא כאן, ולמען השם, סלחי לו ותני לו הודמנות נוספת", אמר הזר. "כל מה שאמרת עלי במכתבי הוא נכון, הוא נער כהלכה".

בבוקר המחרת, העבירה מרת גנדי למשרה את פרטי המקרה הנוספים:

שאלתי לשמו של המדבר. הוא ענה בי צחק מבטית. אמרתי לו שבדואי טעה במספר וכי לא קבלתי כל מכתב. שאלתי לאיזה מספר התכוון והוא נקב במספר שלש. שאני נוסף בספר הטלפונים.

נשמעו קולות אחרים. נראה היה כאילו באו מתוך אולם. הם היו מהוהדים ומעורבים.

ואז דימיתי כי שמעתי את קולו של ארני, כאילו נשמע מצד אחר של החדר. לא יכולתי להבין מה אמר.

"או, אמרתי, תנו לי לדבר עם בני". נשמע צחק רב וקולו של הזר אמר: "בנך הוא בבית-חולים בסאן-פראנציסקו. הוא במצב גרוע, אבל אין דבר, הוא עתה בדרכו הביתה".

"אני חסר אוניס", נשמע קול אחר. "באן אני מוטל בין כרים וכסתות. איני יכול לזוז". נשמעה עוד אנחה, אחריה צעקה, הקול נאלם וקולות אחרים עלו בשפופרת. ואז נדם הכל. חייגתי את מספר המרכזיה ומפיה נודע לי שהשיחה באה מסאן-פראנציסקו. בעלי התקשר מיד עם המשטרה.

איש לא יאמין. למחרת בבוקר נמצאה גופתו של ארני במפרץ סאן-פראנציסקו. הוא טבע יומיים לפני כן. קבע חוקר מקריהמות. למרות מסקנת החוקר, עמדה גברת גנדי על דעתה כי שמעה את קולו של בנה בטלפון. המאורע עורר סנסציה.

ארני היה בנו בן ה-20 של צייר פרסומת. הוא עלה כמלצר על אונייה בניו-יורק ליסיבוב עולמי. כשעלתה האניה בסאן-פראנציסקו קו על מבדוק יבש, מיהר לחוף מבלי ליטול את בגדיו ואת ניירותיו מתא, ולא שב עוד. אותו יום שלח מכתב מלבב אל הוריו מבלי שיהיה בו כל רמז על התפטרותו. ואז נעלם מהאופק. לאחר ששה ימים, נמ שתה גופתו מהמפרץ.

חקירות המשטרה לא העלו דבר. לא נתגלו כל הסברים לעובדת בריחתו מהאניה. היכן וכיצד בילה את הימים הספורים שלפני מותו. הקריאה הטלפונית נשארה בגדר תעלומה.

לדעתו, מקרהו של ארני גנדי הוא אחד מחמש תעלומות-החיים הסתומות והמגרות ביותר בדורנו. אילו הפכתי זאת לסרט, איש לא היה מאמין לי.

הרצת בחרר הנעור

איזידור פינק היה בעל מכבסה ברובע המזרחי של ניו-יורק. בערב הי' במאוס, 1929, עסק בגיהוץ בגדים. בשל חשש קבוע מגניבות, היו חלונות חדרה-מכבסה סגורים ונעולים. הדלת היחידה היתה נעולה.

אשה שנמצאה בחוץ שמעה שאגות וקולות היצבקות העולים מהמכבסה. היא הוציקה משטרה. איש הניידות מיהר למקום, אך לא יכול היה להיכנס. הוא החזיר ילד קטן דרך הצוהר שמעל לדלת, והלך פתח את הדלת מבפנים. פינק היה מוטל מת על הרצפה.

השוטר לא נתן לאיש להיכנס עד לבוא הבלשים. הם נמצאו כמה פעמי כדור בחזהו של הכובס ואחד באמחו השמאלית. הוא מת כמעט באופן מיידי. הכסף נמצא במקומו בקופה הרושמת. הבלשים בלשו בחרר עקב בצד אגודל. הם לא מצאו כל נשק וכל מחבוא

בעוד ברקע מאבדים חמשת אלפים צנחנים את חייהם הצעירים. מלחמה היא מלחמה ונשיקה היא סוף הסרט.

בקרב

העלם והקדשה

לאחר שנתנו לה תפקיד של משתפת פעור

אלפרד היצ'קוק, המומחה מספר 1 של הוליווד למסתורין, יצר עשרות סרטי-מתח. ובכל זאת, טוען הוא, ישנם סיפורים אמיתיים, הלוקחים מן החיים עצמם, שהביאו אותו במבוכה. סרט, מסביר הוא, חייב להיות בעל עלילה מתקבלת על הדעת. ואילו התעלומות האמיתיות שעליהן הוא מספר ברשימה זאת, עולות בהרבה על כל מה שיכול הרמיון האנושי בכלל להמציא.



זאת

אלפרד היצ'קוק

מסתורי או מעבירים פתוחים, דרכם יכול היה הרוצח להיעלם.

הרוצח חייב היה להימצא עדיין בתוך החדר מפני שהכחיות על אמת ידו של פינק הוכיחו שהירייה באה מטוחת קצר מאד. ייתכן והרוצח ירה דרך הצוהר. אולי ב"היותו ננס וגמיש מאד, יכול היה אף לחדור דרכו פנימה. אך, מדוע היה עליו לצאת ב"אותה דרך, הכרוכה בקשיים רבים, במקום לפתוח בפשטות את הדלת או את החלון? אם אינכם מאמינים כי אמנם קרה הדבר, קראו את הניו-יורק טיימס מה-10 וה-11 במרס, 1929.

החוטף ההודי

תעלומת החוטף ההודי נראית לי כמיסתורין מסוג אחר. בשנת 1917 קיב לו כמה מסיגורים בריטיים בנפאל, הודו, הודעה שכהן-ד"ר מקומי גוסס ורוצה למסור להם דבר-מה. הם מיהרו למסור ומצאוהו כשהוא מוטל על ערש דווי ונער לבן כבן 14 ניצב לידו.

הכהן התוודה שהוא חטף את הנער ברחוב בווימבלדון בשנת 1910. במלים אלה הוציא את נשמתו. הנער ידע אך מלים ספורות ב"ה

אנגלית ואמר כי שמו הוא אלברט. הוא לא זכר מאומה מאנגליה. מיד שיגר המיסיונרים הודעה בנידון לנציגותם בלונדון.

חקירות נוספות העלו כי אמנם נעלמו נערים אחדים בווימבלדון בתקופת 1910. אך איש לא יכול היה לזהות את הנער מנפאל, למרות מאמצי המשטרה שנמשכו שלוש שנים. נראה, איפוא, שהינו חי עדיין בהודו כגבר בשנות העמידה.

כיצד יכול היה יליד הודי לחטוף ילד ברחוב אנגלי, ולאחר מכן לבלות בחברתו על סיפון אניה שהפליגה להודו במשך כמה שבועות מבלי לעורר חשומת לב כלשהיא? מדוע נעלם "מספר ניכר" של ילדים באותה שנה מאותו איזור באנגליה? מה אירע לזכרונם של הנערים הללו שלא העלו כל פרטים מתקופת ילדותם באנגליה?

א, שמה שיקר הכוהן הגוסס? ואם כן הדבר, מדוע קרא אליו את המיסיונרים?

השור בצהרי היום

אין, אולי, סרט מתח שיוכל להידמות לשור הבנק בבלקפול, אנגליה, ב"ד באוגוסט 1936. בנק מידלנד עמד לסיים את שירותיו היום, כשהופיע נציג חברת החשמל ליות ובידו תיק עור כבד שהכיל 800 לירות שטרלינג. כ-25 לקוחות ראוהו כשהוא מרים את התיק לדלפק שליד כספת הבנק. פקיד הבנק נראה היה כמשגיח על פעולה זו שעה שהשוער פתח את הדלת הקדמית כדי לאפשר לנציג להביא שק כסף נוסף.

משחזר השומר נוכח כי התיק הראשון נעלם מהדלפק. פקיד הבנק לא יכול להסביר פשר הדבר. הרף-עין לפני כן היה התיק שם ואילו לפתע נעלם.

"איש לא יוכל לעזוב את המקום עד שיעלם התיק", אמר הפקיד. "זה מוכרח להימצא כאן משום שכל הדלתות נעולות". כל פינה בבנק נבדקה בקפדנות. התיק היה גדול וכבד לסטול. למרות כל אלה, הוצא התיק משערי הבנק, משום שמאוחר יותר מצאה אותו המשטרה מוטל ברחוב צדדי בקרבת מקום. מנעול התיק לא ניתן לפתיחה עד אשר הגיע עובד חברת החשמליות למקום והמפתח בידו. כל מה שנמצא בתיק היה מעות קטנות. השטרות נלקחו.

כיצד נעלם התיק מהאשנב? כיצד עבר על פני השוער? כיצד ומדוע נלקח הכסף מתוך התיק מבלי לשבור את המנעול? זוהי חוליה נוספת ברשרת המסתורין של תקופתנו.

הטייסים המכושפים

אולם, המרתקת מכל, לדעתי, היא התעלומה שאני מכנה אותה בשם "המקרה של הטייסים המכושפים". ב"ד 24 ביולי, 1924, תגו שני טייסים בריטיים מעל המדבר העיראקי, שבטריטוריה העיראקית, בטיסת-סקר שיערותית. מסיבה בלתי ידועה נחתו השניים בלב המדבר.

החקירות שנערכו לאחר-מכן, העלו כי לא היתה כל סיבה ממשית לקלקול באווירונים. לא נראו עליהם כל סימני התקפה. מיכלי-הדלק היו מלאים כדי מתאימה. אולם מה אירע לשני הטייסים? עקבותיהם הוליכו צעד בצעד 40 מטר. ואז, פתע פתאום, פסקו העקבות. לא נמצאו כל סימנים אחרים בשטח ולא נראו אותות היאבקות.

המחפשים סרקו את המדבר ברדיוס של 160 קילומטר מהמקום. אך שום עקבות אחי רות לא נמצאו. הוצעו פרסים גדולים ומשמר רות השבטים סרקו בכל הכפרים ונאות-המדבר.

עד היום אין לצבא הבריטי כל ידיעה מדוע נחתו הטייסים ומה ארע להם לאחר מכן. מאז חיו הערבים עם הבריטים שנים רבות בידידות אולם, עד כה לא נודע שמץ דבר אודות שני הטייסים.

שיאיתו החזקה ביותר: כיבוש כוהנת גדולה (לעשתורת) לאנה טרנו, נתקלה ב"התנגדותו המוחלטת של במאי הסרט; הוליי בוד אינה יכולה להרשות בזיון כזה, גורמת לבן החוטא שימורו בעובדי האלילים, בעוד שהכוהנת מתה-המוג צונחת אל תוך שמן רותח.

לה (ומנית) עם הנאצים קיבלה לאנה טרנו תפקיד נכבד יותר: משתפת פעולה עם הי' שטן, בהבן החוטא. בסרט המתרחש במשק. מסתבר כי בעת שבני-ישראל עשו את הרע בעיני ה' היה בבית ארם עוד יותר שמח והבן החוטא — עד שהוא חוזר ב"תשובה, שותה את כוס התענוגות עד תום.

בזל עין בלילה. יחיאל דרש גט. ברכה הסכימה, אך דרשה מזונות לשלוש הבנות. יחיאל סירב, הווג המשיך לחיות יחידי. לעיתים היה יחיאל נעלם מן הבית. ברכה לא ידעה לאן ולא ידעה מנוח. עד שיום אחד גילתה כי בעלה נמצא בשדה יחד עם שרה. מיד גויסו קרובי המשפחה, היכו את יחיאל שנתפס בקלקלתו, בעוד שרה טוענת כי נאנסה, מיהרה להגיש תביעה נגדו. ברכה המרומה והמרוגזת דרשה דמי מזון נות מבעלה. הרבנות חיבה אותו לשלם, אך לם מאום לא התשנה — ברכה עבדה ויחיאל שמר, כדרכו, על הבית. באחד הלילות חזרה ברכה מעבודתה. אותו לילה היו יחיאל כווג יונים. לפנות בוקר קמה ברכה, שלחה את שתי בנותיה הגדולות לסבתא, הוציאה מתחת למטה בזל עין והגיפה אותו על ראש בעלה. יחיאל איבד את הכרתו והעלה נחרות כנחנק. טען בבית-המשפט יחיאל, החבוש עתה ב"מאסר * על אי תשלום מזונות לבנותיו: "אותו לילה היינו יחידי ואהבנו. וכשישנתי היא עשתה מה שעשתה. היא הכינה גסיון רצח זה כבר מזמן, ורק שיחקה בתור אזהרה".

רווחי יצאנית. לברכה היתה סברה אחרת לגמרי, אותה סיפרה בשבוע שעבר ל"שופט-השלום הראשית בחיפה, מרים שטרק מן, חמורת-המבט: "חזרתי הביתה וכשהייתי עם יחיאל, הציע לי כי אהפוך ליצאנית — הוא יביא אלי בחורים ואיש לא ידע על כך וכך נחיה ברווחה מן הכסף שארויח. סי' רבתי. רתחתי מתוך כעס אך שתקתי. יחיאל נדרם ואני התהפכתי על יצועי. לא ידעתי מנוחה לפני עד שגיליתי את בול-העץ מתחת למטה. היה ברור לי כי יחיאל רצה לרצוח אותי. הקדמתי אותו. לא יכולתי לסבול יותר."



נאשם זמיר
דק לטיפה

פצעי אהבה

"שלמתי חוב לשלום אטיאס ולימימה שלום. חתכתי את פניהם בסכין. בוא לראות את הסכין!" צעק בהתרגשות גדליה וזהר (33) לסמל המשטרה לזרוע, שעה שבא להסגיר עצמו לאחר המעשה. לזרוע ידע עם מי יש לו עסק, גילוהו אליו והרים סכין סנדלרים מגואלת בדם שהתגוללה באחת מחצרות ה"עיר התחתית בחיפה."

"שיזכרו אותי!" טען גדליה בבית-המשפט: "הלכתי לנגב לעביר, רציתי לגי"

* לפי החוק ניתן לשלוח כל בעל למאסר 21 יום על סירוב לשלם מזונות, לאחר שנח"חייב לכך על ידי בית-משפט או בית דין רבי-ני.

דרכי חיים

לא תמרוט זקן רעך

ילד תל-אביב של שנות הארבעים זוכי רים את דוד זמיר (49) כאיש שהיה מגשים את כל חלומותיהם. בצלמנייתו הקטנה שב"רחוב נחלת-בנימין ועל רקע תפאורותיה, היה הופך זאטוטים לצירקסים גברתנים רכזי בים על סוסים אבירים. את פרחי העיר היה מנציח שעה שהם צוללים במטוסי-קרב יורקי אש ועופרת. אחרים היו מסתפקים בתלבושות צנועות של קאובויים עמוסי אקדוחים, שייכים ערביים מגדולי שפם ורבי-חובלים.

טיפה בחמש לירות. הלל מכאלוף לא הצטלם מעולם כאיש או כקאובוי. הוא הסתפק בתפקיד צנוע הרבה יותר: פקח מטעם מחלקת שמירת-שבת של הרבנות. מדי שבת היה רואה כחובתו להתייצב לפני המסעדה הקטנה שפתח דוד זמיר ברחוב הכרמל, ולהזהיר את העוברים-ושבים לכל יקנו בשבת בחנותו של הכופר. מי שעבר בכל זאת את מפתח המסעדה היה זוכה בצאתו במטר גאצות וחרמות מפי הפקח שחור-הזקן.

השבוע שימש הזקן השחור נושא לדיון פילי שנוערך לפני שופט השלום התל-אביבי ישראל אוסטרר. על ספסל הנאשמים ישב דוד זמיר שהואשם בכך כי משך בזקנו של הלל מכאלוף שלא בהסכמתו.

"כבוד השופט", התוודה זמיר, "לא משכתי בזקן, רק ליטפתי אותו ואמרתי: רבי יהודי, תן לי לחיות!"

"זקנו של אדם אינו הפקר, אפילו ביום שבת", קבע השופט, "ואין לזר רשות לי'נגוע בו וללטפו", וקנס את זמיר בחמש לירות — דמי ליטוף זקן.

פשעים

דרך גבר באשה

החלבן הקיש על דלת בית קטן בשיכון התימנים שבקרית בנימין, הסמוכה לחיפה. ברכה חבורה (27) פתחה בבהילות את הדלת, הכניסה את החלבן והתחננה בפניו: "הוציא אותי מהבית, מראהו מפחיד את לי'די!"

החלבן מיהר להסתלק כלעומת שבא, סירב למלא את בקשת ברכה שחומת-העור להוציא את בעלה יחיאל, ששכב אותה שעה נטול-הכרה במיטתו. ברכה הלכה לרב המקומי, שהזעיק משטרה. עוד באותו בוקר נאסרה ברכה חבורה באשמת נסיון לרצח בעלה.

שדוש הפזות. סיפרה ברכה הנמוכה ו"מלאת-החזה, בהתרגשות רבה: "התחתנו במ'זל טוב בעדן לפני כשמונה שנים. לאחר שנה נולדה הבת הראשונה, ואז, כשאר יהודי תי'מן, עלינו לארץ, קיבלנו שיכון בקרית-בנימין, ובעלי סווד בעבודה בבית-חרושת אתא. וזה היה הסוף." יחיאל (30) הכיר את צביה, נע'רה תימניה צעירה שעבדה יחד איתו. הוא אהב אותה, ואת אשתו שכח.

יחיאל גרם לברכה לשלש הפלות. "הוא ר'צה להפטר ממני והילדים שנולדו לנו הפ'ריעו לו. פעם כשהיינו בחתונת אחותה של צביה, נעלם יחיאל יחד עם צביה באמצע הד'חתונה. חפשתי אותו, ואמה של צביה איימה עלי: "לא תצליחי להפריד בין השניים..."

דמות מאחורי הגב. יחיאל פוטר מ'אתא כחשוד בגניבה. אחרי הפצרות רבות הועסקה ברכה במקומו. על יחיאל הוטל לש'מור על הבית, לפקח על שלש בנותיו (7, 6, 2).

באחד הלילות, כשחזרה ברכה הביתה או'רי משמרת הלילה, דפקה על הדלת. לפתע נשמע קולו של יחיאל: "לכי, אינני רוצה ב'ך!" ברכה בכתה, התחננה עד שניאות בע'לה ופתח את הדלת, חיבק אותה בלהט, בעוד מאחורי גבם חומקת ומתגנבת דמות שכנתם שרה.

"שוב בגדי ב'י", נאנחה ברכה, "במקום ל'השגיה על הבית והילדים, נואף עם נשים א'חרות!" היא רצה לרב, סיפרה לו את צרו'תיה. הרב קרא ליחיאל. תחילה הכחיש יחי'אל הכל, אך משנתבקש להישבע על כך כשר'דו על התפילין — נשבר, הודה בכל והבטיח לרב לחזור מסורו. בחזרוו הביתה היכה את אשתו מכות נאמנות, הבטיח לחזור על המ'כות באם שוב תגרום לו צרות.

רצינות הומור ופסיכולוגיה

בערכם ברחוב ליד צעירה בת 20, רצ'י'ת, חובבת מוסיקה קלאסית, ספרות, תיאטר'ון ואפילו בלויים כטיוילים וסרטים ונוסף על הכל מתענינת בפסיכולוגיה וידעתם כי (1917/941) היא. המחפשת התכתבות עם צ'עיר בן 23—26 המתמצא בספרות קלאסית, רצ'י'ני, מחונן יחד עם זאת בחוש הומור ובעל הופעה נאה, כמוכן.

את זאת נקבע בינו

(1917/941) שאינם אלא שני חברים ח'יי'לים נכרלים אצלי מכל השאר כזה שאינם מציעים "נושאים כלליים", או "כל מיני נושאים" להתכתבות, כי אם אומרים בפשטות שפטיים אלה ייקבעו בינם לבין שתי הד'בנות התל-אביביות שהיענינה למודעה זו.

עבר, הווה, עתיד

(1917/941) הוא בעל עבר של תנועת-נ'ר ער ובית-ספר תיכוני, הווה של צבא ועתיד של לימודי כלכלה באוניברסיטה. הוא מסכים עם הדיעה שהאדם הוא יצור חברותי ממכעו, בן 17 וחצי, ורוצה להתכתב ולהתוודע אל נערות המורה בת 17—16.

רשות הדיבור ל-(1917/941)

(1917/941) סבור, משום מה, שבי תלוי מספר התשובות שאדם הפונה אל מדורי יוכל לקבל. אני בהחלט מוחה על כך, וכראייה, אי'ביא את מכתבו כלשונו ואזכיר לו שדי בקסמו האישי והמכתבי של הכותב. "בן 22, סטודנט (חצי עור'דין), ירושלי'מי, שאינו כליל-יוסי, אך שבין כל התכו'ן רב שבקדקדו הסתנו גם מעט מוח, רוצה ל'התכתב עם נערה בת 20—17 שחיצוניותה לא משנה לו דבר, ערטה, "תבונה", משפחתה — כנ"ל — היא רק לא צריכה להיות נאוות'ית, סנובית, מחפשת בעל דחוף, או ציירת'שהרצה להפוך אותו לאשר איננו".

על כל הפונים אזי בכל ענין שהוא, לצרף חמש מאות פרוטא בכורים.



צעיר בשם יהושע קלדאדו, מרחוב באזל 39, תל-אביב, שואף להקים חברת צעירים וצעירות משכילים, אנהבי מוסר קה קלאסית, אופירה, טיולים ותיאטרון. כל אלה המעוניינים בכך, כלומר, נערים עד גיל 21 ונערות מגיל 17 ומעלה — לסנות במישרין אליו, לפי הכתובת ש'צינתי לעיל.

השכלה ריקודית

שתי תלמידות בנות 18 (1917/941) שאינן בורות בשטחים כאמנות, ספרות, מוסיקה, צ'יור וריקודים, כולל סלוגי (כזה האחרון, למ'יני מטילה שמץ של ספק) רוצות ל'התכתב עם שני נערים החובבים את אותם הדברים. הונם בעלי קומה נכונה ואינם מתנ'יים לצרף את תמונותיהם כבר במכתב הד'ראשון.

לא יפהפיה, לא מוסיקה

אין הנערה, איתה רוצה (1917/941) להתכתב — חייבת להיות יפהפיה. מספיק שתהיה בלתי סלוגית בת 18.5—15 וידעת לעניין במכת'בים. (1917/941) הוא תלמיד שמינית בן 17 המוכן להשיב במכתבים על הכל, מלבד נוש'אים מוסיקליים.

סימני היכר מפורטים

בלונדי, נוכה 173 ס"מ, "אוהב מאד טי'ור לים ו... (???) הם סימני ההיכר של (1917/941) בן ה-23. יתר הפרטים הוא מוכן למסור בכתב לנערה שתסתקן לכתוב אליו.

רק עכשיו הופיע בחבורות

הרומן המרתק ביותר

הצאר החוטא



הצאר החוטא
רומן מאת יוסף ח'נא

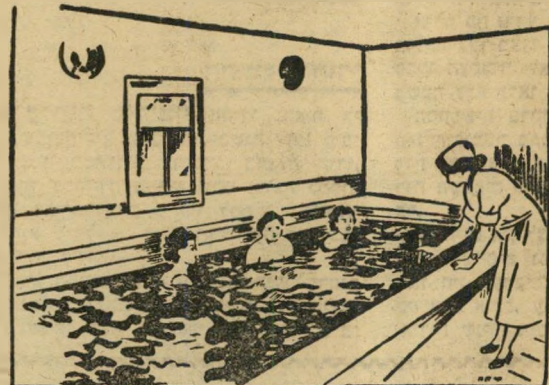
דרשו את החוברת הראשונה בכל קיוסק ח'נא.

וחוברת מס' 2 — 100 פרוטה.

ה'ש לך כאבים...

בגב, בברכים, בכתפיים או בפרקים?

"רפא" — רח' שלמה המלך 103, תל-אביב טל. 24495



בריכות מי-מרפא

חבישת בויז כמו בקרלסבד וישי או טבריה

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי / מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית, מסג' וריהבי'ליטציה. המוסד היחידי מסוג זה בארץ. מחלקה לסובלי רוימיטזים המוסד פתוח עד 9 בערב

נובלס
NOBLESSE

20 סיגריות רק 500 פו.
אבק וירג'יניה מעולה

10 פרסי ספרים

יוגורדו בין פותר תשבץ "העולם הזה" 941

		7	6	5		4	3	2	1	
12					11	10		9		
	16					15			14	13
		20		19		18				
			24	23			22			21
				29		28		27	26	
					32		31			30
39	38			37				35		34
		43			42	41				40
	48		47			46	45			44
		52		51			50	49		
				54						53

נפט ; 19. מפעל אירונוטי ישראלי ; 22. בעל האתון ; 24. סעיף בחשבון ; 27. לא יהודי שהיה ליהודי ; 29. מדגסקר, למשל ; 31. חי"כ מק"י, רופא לפי מקצועו ; 32. משחקת מוצרים חקלאיים ; 34. לפעמים הוא נעשה לטבע ; 37. קעריה ; 39. שליט קהיר ; 42. נחש ארסי ; 45. אור, בלשון מאד פיוטית ; 47. ד"ר יוסף בורג אחראי לחיק זה בממש"ל ; 49. ממהר ; 50. אגד פרחים ; 51. כן, בצרפתית ; 52. ".... כן" !

פנט ; 19. מפעל אירונוטי ישראלי ; 22. בעל האתון ; 24. סעיף בחשבון ; 27. לא יהודי שהיה ליהודי ; 29. מדגסקר, למשל ; 31. חי"כ מק"י, רופא לפי מקצועו ; 32. משחקת מוצרים חקלאיים ; 34. לפעמים הוא נעשה לטבע ; 37. קעריה ; 39. שליט קהיר ; 42. נחש ארסי ; 45. אור, בלשון מאד פיוטית ; 47. ד"ר יוסף בורג אחראי לחיק זה בממש"ל ; 49. ממהר ; 50. אגד פרחים ; 51. כן, בצרפתית ; 52. ".... כן" !

הנאשם, גילה זכרון קלוש מאד אודות מאורע עות אותו לילה. בית הדין נאלץ לדחות את המשפט, משום שהמחלונות עצמה עזבה בינתיים את הארץ, מופיעה כיום במועדוני לילה קפריסאיים, ללא חשש מאנסים. ברם, השבוע נראה היה כי ויקטוריה בסט לא הסתפקה בהכנסותיה מן הופעות אלה, חיפשה הכנסות צדדיות, הגישה באמצעות נציגה בישראל תביעה אורחית בסך 310 ל"ה, כולל דמי צער ובושה ודמי פגיעה בשם הטוב.

הווי

זאטופק מ"כסית"

השעה היתה 02.55 לפנות בוקר. בקפה תובע היתה גירסה משלו: ימימה שלום כסית ישבה החבורה הרגילה של השעות

מור עם העבר שלי (37 הרשעות קודמות), אך לא היה לי מול, נפצעתי וחזרתי לבאר-שבע. שם הכרתי בחורה יפה ששמה ימימה. סיפרתי לה הכל על העבר שלי. היא בכל זאת הסכימה להתחתן אתי. השארתי אותה אצל חבר שלי כדי שהוא ישמור עליה עד שאחזור מחיפה. אבל החבר שלי בגד בי והכריח את ימימה להתמסר לו, ואחר כך מכר אותה לאלה שמתעסקים בננות בעד חמש לירות.

כשנודע לי שימימה הגיעה לחיפה, רצתי לחדרה ומצאתי אותה במטבח, בזרועותי של שלום אטיאס. זה היה יותר מדי, שלפתי סכין וחתכתי את פני הצמד-חמד. שזכרו אותי !

שלוש שנים וצלקות בפנים

ל- תובע היתה גירסה משלו: ימימה שלום כסית ישבה החבורה הרגילה של השעות



מוצג משפטי: נאשם פרבר ומאשימה כסית

אולי גם אונס

הקטנות: נהגי טקסי, ימאים ועובדי בתי קפה אחרים שסיימו עבודתם. נושאי השיחה אף הם לא היו שונים מהמקובל: ספורט, זאטופק, ריצות ממושכות ומידת סבילותו של האדם.

אהרן סוריוון, ימאילשעבר, שריירי וכבד גוף, שמימו לא עסק בספורט, העז לכפור בערכו של הקטר הציני המהולל: "עשרה קילומטרים זה לא חוכמה לרוץ."

"נראה אותך", נשמעה תשובה קיבור צית מפיות מעריצי זאטופק המשולבים ש' ליד השולחן.

אולם כלבו של סוריוון, המזלזל בספורט טאים פעמה, כנראה, בכל זאת רוח ספורטית: "אני מוכן לרוץ עכשיו מכאן עד גמל יפו ובחזרה, מרחק שנים-עשר קילומטר ללא הפסקה." ובעוד החבורה מעלה גיחוח כי סלחנות ומהתלה, קם סוריוון על רגליו, פשט את חולצתו ומכנסיו, הלך את נעליו, וכשהוא יחק, בתחתונים וגופיה לעורו, פתח בריצה.

מלה זו מלה. השיירה הלילית המוזהה שהכילה רץ כבד-גוף יחפן ומתוחתן, סנדר, מוגית ואופנוע גדושי מלווים, עשתה את דרכה ברחובות דיונוף, פינסקר, הכובשים וסימטאות יפו, לעיניהם הנדהמות של כמה נוסעים מאחרי-בגוש ובעלי הדוכנים למר כר מאכלי לילה. בקטע האחרון של הדרך ירד מדי פעם אחד מידידי סוריוון מן המכונית ורץ לצדו מדחק מה על גנת לעודדו.

בשעה 03.48 לפנות בוקר, נחרדו דיירי הבתים הסמוכים לכסית לשמע מחיאות כ' פיים ותשואות סוערות: אהרן סוריוון, נר שם וגושף כקטר, הגיע בראש השיירה הממו' כנת של מלוויו. הוא עבר את מרחק שנים עשר הקילומטר בריצה רצופה שנמשכה 53 דקות.

לשאלת המלווים השיב הימאי העקשן: "לא, לא הרגשתי כל עייפות, רק כשעברתי לראשונה על פני מסגד חסן-בן, נדמה לי כי אינני יכול יותר, כי גופי כבר לא נשמע לי. אבל נזכרתי שנתתי את המלה שלי, ואצלי מלה, זו מלה, והמשכתי."

* שיאו העולמי של אמיל זאטופק ב' ריצת עשרה קילומטרים הוא: 28; 54,2 דקה.

הינה יצאנית ותיקה. גדליה זוהר היה מסוכסך עם שלום אטיאס כבר מ-1953. שניהם חיו מבחורות. לעומתו טען בגדיבות שלום אטיאס: "כבוד השופט, אבקש לסלוח לגדליה זוהר. עזבתי את עברי מאחורי. כעת אני עובד בשברברות בירושלים, תן גם לגדליה אפשרות להתחיל בחיים חדשים."

השופט המחוזי החיפאי עמנואל סלונים (49) הבין לרוחו של גדליה בשל אכזבתו על בגידת מי "שעמדה להתחתן" עמו ועברה דחקה לזרועות שונאו. אלה היו, אמנם, יותר מדי לגבי גדליה, אך לא שמשו בכל זאת הצדקה חוקית לפציעת השניים לגבי השר פט. הוא פסק שלש שנות מאסר לגדליה זוהר. גדליה היה מבוסס. הוא חטף שלוש שנים בלבד, חשש להרבה יותר מזה. ואילו פצעי הצמד-חמד שהגלילו בינתיים השאירו צלקות עמוקות בפניהם.

משפט

הכנסות צדדיות

צילילי תומורת ג'ו צורמנית ועשן סיגר' יות סמין מילאו את חללו של אולם עזר' בור-ברמנג'ן. נוח צוקרמן (44), צלם מסחרי גודל, נדחק בין הנוגות שהתנועעו על רחב בת הריקודים, ניסה לשכנעם להנציח במצי' למחו פזות ריקוד שונות. רק מעטים נענו לשזדוליו של בעלה-עודשה הטרדן. אין פלא, איפוא, שנוח צוקרמן נענה ב' שמחה לצעיר משופם וחיכני שביקש לצל' מו בחברת ידידתו הבלונדית, גבה במקום 2.5 ל"י תמורת השירות. הוא לא העלה בדע' חו כי שעה קלה לאחר הצילום תאשים רקד' ניה ויקטוריה (וונס) בסט, אז בדרגית בבאר-פאריסיאן, את ידידה פנתס פרבר באונס (העולם הזה 862, 873).

ללא חשש מאנסים. כשהתחדש ה' שבוע, כפני בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, משפטו של הנג'מונית פנתס פרבר, נודע ערך רב לעדותו של הצלם נוח צוקרמן, אשר ראה את הנוג חצי שעה בלבד בפני המקרה שגור בעקבותיו האשמה באונס. הנאשם טען שהצעירה נענתה לו מרצון, ומצב הרוח של הנוג לפני המעשה יכול היה להבטיח במקצת את התפתחות היחסים ביני' והם.

אולם, משנחקר צוקרמן על-ידי עורך-דין שלמה גולור, סיגורו השמנמן ועבדיהקל של

אנשים

איש האשכולות

השונות. לכן ישנם 99 שמות (נוסף על "עבד אלה" סתם) שפירושה "עבד אלהים". ל דוגמה: עבד אל-כרים (עבד הנדיב), עבד אל-רחמן (עבד הרחום), עבד אל-מונעים (עבד הנעים) וגם עבד-אלנאצר (עבד המנצח). שמו הפרטי של רוכס הנשק, גמאל, פירושו "יופי"... ברשימת התורמים לקרן-הנשק לא נפקד השבוע גם שמה של גליה, בתו בת התשע של סגן המפקח הכללי של משרת ישראל עמוס בן-גוריון ונכדתו של בן. גלי שמסרה את חסכוניה: 3,5 ל"י.

השיר של השר

אחד מתושבי באר-שב, שלא הספיק ל- השתלט כראוי על העברית, פנה אל ראש- העירייה דוד מוביהו בלשון זאת: "חס- לח לי. און עירייהו"... אם כי עלי האן, הנסיך חובב-הכוכבות, הכחיש בתור קף את השמועות הגוברות על כוונתו לשאת מחדש את אשתו לשעבר ריטה היינורט חומת-השיער (כרגע), בכל זאת מצפה העיר חונות האירופית לחישוב: צמד החמד נראה השבוע על חוף הריחוק, מבלה בצחצח את הבת יאסמין וכן עם בתה של ריטה



עלי האן, ריטה היינורט וכנותיה (מלבד הכלב) כך מכחישים שמועות?

מבעלה הראשון אורסון וולס... חלם עצמו הגיע, אגב, השבוע למעיינות הרפואה מונקאטיני בקירבת פלורנץ באיטליה, מקום שבו הוא מתכוון להפחית במקצת את משי קלו הענקי (130 קילוגרמים), כדי שיוכל לחזור ולשחק על הבמה... לפתיחת בית חרושת חדש לתרופות הופיע השבוע ידיו האישי של המנהל צדוק לוי, שריהמטרה בכור שזום שטרית, והביא אתו מת- נה: שיר מחורז בעל קצב ומוסיקה, עם ליי חיי של עוד מזרחי. השיר של השר: — רעייתי, למה נפלו פניך ומדוע עוצמת את עיניך? — אישי, מיוחדים תקפוני, היכן התרופות שיגאלוני? — תרופת פלא הגיעה, כל כאב הרגיעה. טפל שמה, חושי קחיה ומיד תשישי.

פסוקי השבוע

• **מנחם כהן**, מנהיג תנועת ה- חרות, בהזכירו את ססקה של חנה סנש, "אשרי הגפרור שנשרף והצית לבבות": "דור דור וגפרוריו".
• **סיר ווינסטון צ'רצ'יל**, ראש ממשלת בריטניה לשעבר, כי- תשובה לשאלת עיתונאי מהן לדעתו התכונות החשובות ביותר למדינאי: "היכולת להתנבא מה יקרה מחר, בעוד חודש או בעוד שנה — והיכול- לת להסביר את-כך מדוע קרו ה- דברים לא בהתאם לנבואה".
• **הסופר גראהם גרין**: "אנו מכנים בשם מידות טובות את- החובות שאיננו מעזים להשתמש מ- הן. ובשם מידות רעות את ההנאות שאיננו מעזים לסעוד מהן".

("מלחך הפינכה") לקר. הוא פירסם השבוע בירחון הגרמני הברלינני דר מונאט מאמר הגנה נלהב על ישראל רזי רודולף קאסנר שתחתיו חתם בשם פרוסי אמר- תי: וואלטר לקר. אגב, זאב-חולטר שי- נה לנוחיותו את פרטי העובדות. כך, למשל, כדי לטשטש את הקשר הישיר בין מאסרו של יואל בראנר עלידי הבריטים ופגיו- שתו עם משה שרת. שחיכה לו מראש בחלב שבסוריה, טוען לקר שהפגישה נע- כה דווקא בקאהיר הרחוקה. אחרי כל אלה, הוא עוד מכנה את עורר-דינו של מלכיאל גרינוואלד שמואל תמיר, "אדם חסר- מצ- פון לחלוטין"... סיפר השבוע הראש החדש של אגף-המודיעין במטכ"ל אלוף משה יהושפט הרכבי: בימי מלחמת השח- רור, כשנתמנה לראש המחלקה לענייני אסיה במשרד-החוץ המתארגן, שאל הרכבי את מנ- הל המשרד וואלטר איתן: "מה עלי לעשות?" "תבין רשימה של ראשי הממ- שלות בכל מדינות אסיה", ענה איתן הנבון.

עבד + 99 שמות

בנאום הבתולין שלו בכנסת, חידש אהרן רמז, בנו של שרה-התחבורה המנוח ומפקד חיל-האוויר לשעבר, חידוש לשוני מוזר, כי- דברו על "כוחנו הישגני" מי יודע, אולי נזכר בסיסמה הבלתי-רשמית של מועדון צעירי התפלגה שאליו השתייך בעבר: "כל הכסאות לישיבה צעירים"!... באותו חיד- כות בחן אחד העיתונאים את מידת התמצ- איתם של הח"כים בעניינים ערביים לפי מר- דד פשוט: האופן בו ביטאו את שם משפ- חתו של רודן מצריים נמאל עבד אל- נאצר. כמעט כל הנואמים הסתפקו ב"נא- צר" בחשבם כי "עבד אל" או לפי הכתיב האנגלי המקובל "עבדול" הוא שם פרטי. האמת היא, כי לפי תורת האיסלאם יש ל- אללה 99 כינויים המציינים את תכונותיו

יוסי - אתמול

"אני רוצה לקנות מצלמה אבל אין לי מושג איך לצלם"

יוסי - מחר

"קניתי מצלמה, צלמתי והצלחתי במאה אחוז תודות להוראות של "פוטו ברנר" גם אתה תצליח כשקונה מצלמתך אצל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

סדום ומרחביה פתוחים לפניך



לנוחיות המבקרים בסדום הפעלנו שרות יום יומי לסדום וחזרה. היציאה מתל-אביב בשעה 7.15 ומסדום בשעה 14.00 במשך שתיים ניתנת ההזדמנות למבקרים לסייר במקום.

★ **דבקר במערה**
★ **להתרחץ בים המלח**
★ **ולחנות ממקדחת של מים מתוקים.**

ארוחות במחירים רגילים באכסניה שהוקמה במקום.

השתמש בתורמנות הניתנת לך.

אגד (אשד)

החדש תשנ"ו 1955

הפרס הגדול: 40,000 ל"י
דהשיג ב ב ? הכנסים

שסרי על
גזרה חסובה
לדא ריאטה קשה
מכונות אמריקאיות חדשות
"מכון לחטוב הגזרה"
ת"א, רח' רש"י 9, טל. 21668

כדורסל

מבצע קרקע-אור

סגן המפקח הכללי של משטרת ישראל, עמוס, (הבן) בן-גוריון ישב מן הצד והתלהב ממבצע של פקודיו. חמישה שוטרים, בלי מדים, מילאו הפעם תפקיד מיוחד במינו, לא כל כך משטרתי. במקום נקהלו מאות אנשים. איש לא חשש מפני מעצר, רפורט או עיקול. הפקודה היתה: "לקלוע!" עשרות כדורים נורו במגמה להוציא את המשטרה כשירה על העליונה. כעבור ארבעים דקה הסתיים המבצע. עמוס בן-גוריון חיך, נגש אל חד משת השוטרים בלא מדים, לחץ את ידיהם. **לקורס צלפים.** היה זה הקרב המכריע בין נבחרת משטרת ישראל לנבחרת חיל האוויר, שנועד לקבוע מי מהשתיים תעלה להתמודד בגמר אליפות זה"ל בכדורסל. האויראים ניצחו כמחציתם בתאוצה מוגברת, ואילו אחר מהם, עמוס קופר (1.91 מטר), היה בעל זרועות כה ארוכות שהזכירו מאוד את כנסי ה"ב"ד". 37 (מבין 64) הפגזות האויראים נורו בידי האויראים.

את יעילות ההתגוננות האנטי-אווירית הור"י כיוו מקלעני המשטרה. הפליא בקליעותיו עזרא מותנה, צעיר צנום ושחרחר שהשחיל 27 (מתוך 66) נקודות לזכות המשטרה. לאחר שעמד בכבוד במבחן ההפגזה, לא יכול היה עזרא לעמוד בנטל החיבוקים ו"הנשיקות שעטו עליו. הוא כרע, נפל תחתיו. תוך כדי כך רשם קצין ההדרכה הראשי של משטרת ישראל בפנקסי: "עזרא מותנה — לקורס צלפים".

שחייה

מסורת מימית

ביום חורפי מקפיא-עצמות, עברו תלמידי כדורי ליד בריכת-השחייה של המוסד, ש"היתה מלאה מים צוננים. שאלו ביבר, היום — מפקד בצה"ל, או — תלמיד מחזור ד', פנה פתאום אל חבריו ואמר: "כמה אתם נותנים לי אם אני קופץ עכשיו לבריכה?" החברים לא היססו אף רגע: גם כלב מת לא היה עושה זאת. בקריאת ביטול ענו ב-

הקילומטר מצמח לטבתה ב"37; 9. מאז צל-חו את הכנרת לאורכה (מכפר-נחום לדגניה) עוד עשרה שחינים, מהם חמשה תלמידי כדורי, שהאחרון בהם — יגאל פורמן — צלח בשבוע שעבר בזמן של 15; 10 שעות. השבוע השתנו הזמירות בכדורי, חורשת האורנים המוריקה, שבעודה בניצניה זכתה לשמוע לראשונה את "ראשונים תמיד אנחנו" מפני הכדוריסטים שהיו ראשוני הפלמ"ח. נענצה צמרותיה בהנאה לשמע הגירסה החד-שה: "רטובים תמיד אנחנו".

כדורגל

מה צבע העיניים?

איש לא יכול היה לראות את עיניה של פנינה. פניה היו נפולים. בעלה היה נתון אותה שעה במרחק עשרים מטר ממנה מ-עבר לשבכת גדר. היא יכולה היתה לראותו בלבד אך לא לבלות בחברתו, כפי שקותה 24 שעות קודם לכן, על מיסחת הדשא של הפועל פתח-תקוה. לפני שלושה שבועות הורחק שייע גלור, בעלה, מהמגרש בעוון פגיעה בזדון בשחקן יריב. הוא נידון על ידי ועדת-המשמעת של ההתאחדות לכדורגל לשלושה חרשי הרחקה מהמשחקים. פנינה התכוננה להוציא מתוק מעו, קיוותה לזכות סוף-סוף בשלושה ירחי דבש. אולם שייע הראה כי הוא יודע לחלק את אהבתו: להיות בעל בביתו ואלוף במגרש.

בדקה האחרונה. שני ערעורים ש"הוגשו בזה אחר זה לבית-הדין ולבית-הדין העליון של ההתאחדות, השיגו את החנינה לשייע ואת הרווחה לקבוצתו — מכבי תל-אביב שחסרה השבוע עוד אחד מטובי חלוציה, ציה, שמואל (פפו) ישראלי, שנפצע מרסיס בכתפו.

במשחק עם מכבי חיפה לחמה מכבי תל-אביב על זכות להגיע להתמודדות המכרעת על הגביע הישראלי, בו תיפגש עם יריבה וותיקה, הפועל פתח-תקוה, שנטלה מידה את בכורת הליגה הלאומית. דקה לפני סיום המשחק הבקיעו רגליו של שייע את שער החיפאים, קבעו נצחון מכריע לקבוצתו (5:0). תשואות סוערות



צולח פורמן (במים) ומלווים

רטובים תמיד אנחנו

וקריאות "שייע!" מילאו את המגרש. פנינה הרימה את ראשה. אז יכול היה הקהל לראות את עיניה האפורות היפות שמבט סלחני ומאושר נשקף מהן.

במסלול

הגם צרפת בכדורגלים?

הפתעת השבוע היה הישגה של נבחרת ה"כדורגל הצרפתית שהצליחה להגיע במשחקיה עם הנבחרת הסובייטית באיטליה וניצחו ב"מוסקבה לתוצאה של תיקו 2:2, שהוא חסר תקדים. הם גם זכו לאחר המשחק לנחמאה חסרת-תקדים מפי המאמן הסובייטי קונ-סטנטין באסקוב, שאמר: "הצרפתים יכולים לראות את עצמם, לאחר שיפור קל, כשושים להונגארים!"

הקטר ההונגרי

את מקומו של "הקטר הצ'כי" אמיל זא-טוסק, העומד לפרוש מן המסלול לאחר אולימפיאדת מלבורן, עתיד לרשת לדעת כמה מומחים הרץ ההונגארי שאנדור איהרוש. הוא שבר השבוע את השיא העולמי למ"ר רץ 5000 מטר, מרחק שעבר אותו ב"14:40:6 דקות, בשפרו את השיא הקודם של הרץ הסובייטי וולאדימיר קוטס ביותר מעשר

דו"ח למתבדר



דני קי הצרפתי

בר רחב כתפיים וגבה קומה (1.70 מטר) גלגל את עיניו הכחולות, היכה לצדיו מרוב יאוש. אחר הוא שר על המאהב האומלל המחכה ארבעים שנה בבית הקפה הלא נכון לנערותו. כעבור רגעים מספר מתח את שריריו, טפח על שכם עצמו ודיבר דרך לחייו בחקותו גנגסטר-סרטים אמריקאי. מיד עבר לסרט הצרפתי, חיקה בעל מיואש ההורג את אשתו הבוגדת, את מאהבה וכמובן, את כלבים הקטן החף משע.

הקהל ב"מודין רוי", מפואר מועדוני הלילה של פריס פרץ בבכי מרוב צחוק. ה"י האיש שהופיע לפניו, ללא איפור, כשהוא נעזר במגבעתו השחורה בלבד שב-הטייתו הוא יוצר את טיפוסיו היה יורגן ג'ורג' פרדריק אולמר. הקהל לא הסתפק בבכיהצחוק וברעמי מחיאות-הכפיים. הוא דרש עוד דבר אחד מג'ורג' אולמר — את פגישה שלו.

השבוע התכוננו רכבות מעריצי אולמר כארץ, המכירים אותו בעיקר מתקליטיו (ביניהם: שיר החיים היהודי שחילה), להכיר את אולמר יותר מקרוב. אחר מסע הסרטה במכסיקו קיים אולמר את הכשתו שנתן בעת ביקור בוק בארץ באביב שעבר, חזר ארצה לסידרת הופעות.

אין זה מגעו היחיד של אולמר, פזמונאי, פארודיסטן, איש הקומדיה וקריקטוריסטן חובב, עם ישראל. כבן לאב יהודי (ולפרופסורית דנית להיסטוריה) נוהג הוא להחזיק בכיסו, דרך קבע, תגיך בכריכת כסף, נושא על צווארו מזוזות כסף. יתר-על-כן, אולמר הרב-לשוני (ספרדית, צרפתית ואנגלית) למד בביקורו הראשון, בן 12 הימים, בארץ גם עברית במידה מספקת, שולט במלים כה בסיסיות כ"שלום! להתראות! תודה רבה! נעים מאד!"



פסל הידירות: ג'ורג' אולמר (בחולצה הלבנה) בא ארצה בעיקר הודות לעצתם של חבריו לאמנות, מגורים בפאריס וביקורים בישראל: זמר ליאו (יאסו!) פולד ותזמורת-ג'אז לייאונל (הפצצה השחורה) המפסון. ואת אלה הביא לישראל מי שהביא את אולמר לביקורו הראשון וגם השני בישראל: אמרגן ותיק משה וולין, הניצב בתמונה ליד פסל של עצמו, אותו מחבק אולמר בידידות רבה.

זמנים חדשים. הקריירה המימית של תלמידי כדורי שלמרגלות התבור לא הסתיימה עם מקרהו של ביבר, (שקרה לפני 16 שנה), כי אחת מתכונותיו הבולטות ביותר של כדורי היא המסורת. וכך התפתח פולחן ה"מים בקרב תלמידי המוסד עד שלבש השנה צורה ספורטיבית טהורה, אם גם נועזת ו"יוצאת-דופן".

המשימה החדשה — צליחת הכנרת לאור-כה, ספורט שהחל לפני 11 שנים בצלחת

מקור

הציץ וכתב

את בחירת סיפורו לאנתולוגיה... את אשר בחרתי, אותה ערך יוחנן טברסקי בעיקבות הנוגמה האמריקאית שנקראה זה סיפורי הסוב ביור. 48 ספרים עבריים אחרים, בני הדורות, נענו לבקשת העורך, שלחו לו סיפור מלוח בנימוקי בחירתו.

קיר העץ של בית-העם. האנתולוגיה עצמה משקפת בנאמנות את הספרות העברית על מגרעותיה ומעלותיה, וחסרונה היחיד אולי הוא היקפה המופרז. אולם הנקודה הזו מעניינת ביותר בה היא ההסברים שצירפו הסופרים עצמם לסיפור שבחרו.

"שאלתי את עצמי" כתב משה (מלך) בשר (דום) שמיר, "איוה מן הפרקים שיצאו מתחת ידי לא הייתי מבקש שיצא אחר מתחת ידי, אילו ניגשתי עתה לכתיבתו". טיבה של חיבה, מתנצל נתן (קרא לי טימוקה) שחם, "שאין לה נימוקים".

יגאל (אלדוד) מוסינזון אהב את סיפורו משום שהוא: "מעלה ניתוחי זכרונות של עיר קטנה ולבנה שבה חיינו אנו מצמידים עיניים לקיר העץ של בית-העם... כדי להוסיף עוד הוייה על הויות הנעוריים והילדות". **לחזון הדורות. מתח גבוה.** בנימין תמוז, כיום עורך הארץ שלנו, אינו מוכן להתחזות: "כלום אין הקורא נכון להסתפק בעצם העובדה כי סיפור זה הוא שבחורתיו?" אך צנוע מכולם הוא משרור תהילת חשיטתאן שלום (ש. שלום) שפירא, האומר על סיפורו: "הוא נראה לי ביטוי תמציתי של עולמי ה' שירי המיוחד, עולם המציאות של דורנו, כשהוא נתון במתח הגבוה של חזון הדורות".

הווי

שער ההחליפין

ב כאר שבע. חיפשה המשטרה ב' אוטובוס אחרי 170 הלירות הישראליות שנגנבו מכיסו של הנוסע נ. ממך, לא מצאה את הגניבה, גילתה במקומה, תחת אחו הספ' סלים, 80 לירות מצריות.

שירות עצמי

ב חלב. סוריה, גילה נציב בית-הסוהר כי בבית-הסוהר המקומי אסורים צבעי, סידה, נגר, ארבעה בנאים וחמישה פועלים שחורים, הטיל עליהם לבנות אגף נוסף לבית הסוהר.

אחרונים תמיר אנחנו

ב מלגטה. איטליה, נידחו הבחירות ה' עירוניות בפעם השלישית, מאחר שאיש מבין אלפיים תושבי העיר לא רצה להציג את מועמדותו לראשות העירייה.

אהבת השכן

ב רחובות. ניקו שלושה פועלים משך יומיים את חצר אחד הבתים ברחוב מנוחה ונחלה, ילדו רק עם תום עבודתם כי הוזמנו, לנקות את חצר הבית השכן.

השם המפורש

ב תל אביב. ניסתה אשה לזכות בנסיעת חינו באוטובוס דן בהסמירה לנהג ש' היא אשתו של הנהג יהודה גולדנברג, נאלצה לשלם את המחיר המלא כשהנהג גילה לה כי הוא בעצמו הינו הנהג יהודה גולדנברג.

דחיקת יאנקי

ב רבת-עמון. סירב תייר אמריקאי לש' לם קנס על חניה במקום אסור בהסתמך כו על העובדה כי אינו יודע קרוא ערבית, לכן לא הבין גם את פירוש הכתובת הערבית "אין חניה!" בתמורה.

שן הכינה

ב מעברת כפר-סבא. שלף תושב המעברה את השיניים התחתונות מפי חותנתו שבאה לבקר את המשפחה, הסביר כי זאת הדרך הטובה ביותר למנוע את שטף דיבורה.

* את אשר בחרתי, בעריכת יוחנן טברסקי, הדר: 406 עמודים.

רק 900 שטרות במחזור

רק 900 שטרות כסף בני 10.000 דולר ארצות-הברית, לפני 15 שנה היו במח' זור 6.000 שטרות כאלה.

אבל אין הכרח, שלספוק צרכיך תקבל ביד שטר אחד בן עשרת אלפים, סכומי הכסף מצטברים מעשירות וגם מלירות בודות — אם אתה מנצל את היתרונות של שיטת ח"ג (חסכון גמול) שהונהגה עלידי הבנק א"י לדיסקונט... ותראה כעבור 10 חודשים את הברכה שתפול ב' חלקך. פרטים מלאים ייתנו לך ברצון בכל סניף הבנק אליו תפנה.

הוצאת "שחר"

ירושלים
יצא לאור

אנצקלופדיה למדעי המין

בעריכת ד"ר קוסמדר
ד"ר וילי וד"ר האר

ספר זה שיצא לאור בצרפת זכה להצלחה גדולה, ותורגם לשפות רבות. הדרך מביל 500 עמודים גדולים, על נייר לבן. המחיר 4.400 ל"י.

עד סוף נובמבר שנה זו
רק 4,000 ל"י

המכירה הראשית:

בית מסחר ספרים אחיאסף
ירושלים, ב'יהודה 2

הידעת כי...

ענבים מכילים 3 פעמים יותר קלוריות וד פעמים יותר סחמי מות מאשר ענבניות?

לכן טוב להרבות בשתיית מיץ ענבים טבעי. כרמל מורח"י מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב, המופק מענבים טריים ללא תוספת חמרי שימור.

אסטיה הזרישה



שופרא בקשה...

20 סיגריות 400 כ"י
מיוצרות מטבך מזרחי מובהר



בעוד ימים מספר יחזור המסר הסוחף. נקה וחסן מייד את מעיל הגשם שלך. שירות מהיר. אם רצוי — גם אקספרס.

קשת

הגברת האלגנטית

שומרת על בריאות ויפי שערותיה — משתמשת במברשת ראש



BARLETTE

להשיג עתה בסרומריות ובתימרקחת.

המפיץ: חיים ברוך, ת"א
רח' כסר גלעדי 1, טל. 5750

זה פלא?



לא! זה פלא!

הם מסבירים את עצמם

"קשה היה לי מאד לבחור מבין הסיפורים הרבים והשונים שלי אחד יחיד ולהצביע עליו, על ידי כך, כעל המובחר שבהם... אמרתי איסוא, אשאל את פי הגורל. הלא יש אשר יניח האדם, ודווקא בשאלות חשובות מאד בחייו, על ידי הטלת מטבע או סימן אחר, את ההכרעה לגורל... לקחתי את הספר ופתחתיו ולעיני נצנצו המלים אפון ריחני. אמרתי: טוב, יהי זה!"

כך נימק המשורר והסופר יעקב כהן

* מאחורי הוילון האדום, מאת שמעון טאמ, טברסקי, 250 עמודים, 2,750 ל"י.

האדם ללא ניירות



סטודנטים, אמנים, סופרים, קומוניסטים, פאשיסטים, סוכני המשטרה ושתי נערות צרפתיות חמודות. סיפורי לאנשים אלה הם סיפורי, והופעתו למידת הנכונות שגילו לעזור לי. אולם חלפו כמה ימים ללא כל תזוזה, לפיכך החלטתי לשוב לרעיון הישן של כניסה ליוגוסלביה ויוון. חלפתי על פני וונציה והגעתי לטריאסט. לא מצאתי שום קשר, שום אפשרות לברר את הדרכים לעבור ליוגוסלביה. בליל לילה מתוח איכשהו ולמחרת בבוקר החלטתי לנסות משהו. בלטרניה, הלא היא המחלבה, מצאתי איטלקי מניו־ג'רסי. הוא חזר לאיטליה בתקופת המלחמה, מצא לו אשה והתיישב בטריאסט. לאחר שיחה ידידותית הבטיח להשיג לי חדר לי יומיים ללא משפחה וידידות. אותו ברגש אדיר — קיים את הבטחתו, אף הזמין את המשטרה לבקר אותי.

חנות דעת של קצין

היום הראשון עבר בחקירה נעימה. במשטרת הגבול ובקונסולרה. כולם היו מלאים אהדה לכוונותי האנטי מלחמתיות והבלתי פטריותיות. הם הבטיחו לשחרר אותי ללא חיוב לילה של שיגרה בבית־הכלא. מאז אותה הבטחה קיבלתי בדיוק שש הבטחות מאותו סוג, והספקתי לבלות בששה בתי־כלא איטלקיים.

ביום השני נלקחתי לתחנת־הגבול איטליה-יוגוסלביה. אולם המצב היה כה מתוח עד שאפילו אנשי המשטרה לא הצליחו להעביר אותי דרך משמרות־הסדר. הם התיאשו והביטו בהעביר אותי בלילה את הגבול. בלילי כמה שעות נעימות בתחנת־הגבול, ובערב באו ה' אנשים הנעימים הללו לקחת אותי — אך לא אל מעבר לג' בול, אלא לבית־כלא אחר. ייתכן ואיזה קצין יותר גבוה חינה את דעתו נגד התכנית.

אני עדיין מקווה

מחרת נלקחתי אל הקונסוליה היוגוסלבית, בויליה נאה המשקיפה אל הים, למלא טופס בקשה לויזה. אר לט הקונסול אמר שעליו לטפל בלבגד, כי אין זה בגדר סמכותו. (היתה סיבה מיוחדת לרצוני לעבור ליוגוסלביה — נהרו ביקר אותה שעה בבלגרה, וקניתי להיפגש אתו ליד קות ספורות ולבקש מקלט בהודו, כי בדרך החוקית לא יכלתי בשום פנים ואופן להגיע לאותה ארץ. בקונסוליה ה' הודית בפאריס לא נתנו לי אפילו למלא טופס בקשה).

העבירו אותי לבית יחיד גדול, שם נודמן לי להכיר אוסטרי אחד בשם ויטוריו, שהגיע לטריאסט בסירתו ונתקל בקשיים בקבלת ויזות־ישיבה. הוא הספיק לחצות את האוק' יאגוס האטלנטי פעמיים בסירה שארכה 4 מטרים והיה מר כן לקחת עמו בן לוויה למסע ארוך יותר. הסכמתי מיד, אך קשה היה לקבוע פגישה במקום ובשעה ששינו נהיה חפשיים. אני עדיין מקווה.

שאר ידידי לכלא היו ששה אלבנים שנמלטו ליוגוס' לביה ומשם לאיטליה. חברי לתא היה היחידי מהם ש' דיבר אנגלית. הוא היה מורה בבית־ספר, שגויס לצבא בעל כרחו. הוא וחבריו קיח להגיע אל אחת הארצות מעבר לים. האחרים שהיתה להם שפה משותפת היו: אחד, איש לגיון הזרים לשעבר, המקווה להגיע לפאריס, ואחד איטלקי שניסה כמה פעמים להיכנס לאמריקה באורח בלתי חוקי, ועוד איטל' קי שכבר היה בפאריס ומבלה לעת עתה בכלא.

פעמיים ביקרו אצלי בכלא קציני הבולשת כדי לברר את מצבי. התברר לי שאין כל אפשרות לקבל ויזה ליוגוסלביה. נותרו לי שלוש אפשרויות: לצאת בסירתו של ויטוריו, לל' כת למחנה הפליטים לכמה ימים, מקום בו אולל לברר את אפשרויות הנסיעה להודו, או להשתחרר בטריאסט ולעזוב תוך כמה שעות את איטליה. אולם השלטונות החליטו להע' ביר אותי לונטימליה, תחנת־הגבול איטליה-צרפת.

נגד כל החוקים

צמזמותי לקנות כרטיס רכבת למנטון, בצרפת. סירבתי כי לא היה לי כל רצון לחזור לצרפת. לפיכך נלקחתי אל תחנת המשטרה הצרפתית של ונטימליה. הסברתי שם שלפי החוק אני צפוי למאסר ברגע בו תדרוך כף רגלי על אדמת צרפת. הצרפתים הסכימו והחזירו אותי לאיטלקים.

למחרת היום שנינו הצרפתים את דעתם, ונלקחתי נגד ר' צוני לצרפת. במנטון נחקרתי ושחררתי. עכשיו אני בפא' ריס, נגד כל החוקים. נמאס למשטרה לטפל בי, ולמעשה אין לי שום סטטוס. אם אקבל סטטוס של פליט, ואם יישמש הדבר תקדים, תחול אמריקה לממן את הפעולות למען הפ' ליטים. שש מחלקות של המשטרה, שאינן קשורות ביניהן, חייבות לאסור אותי מיד, אלא שבזאת תם תפקידן ויותר אין איש יכול לעשות דבר. כמובן שאסור לי לגור במלון, לשכור לגורע ביותר יקרה אם שוטר סתם ישאל אותי ברחוב לתמוך לניירות שלי. או יצטרפו כמה וכמה מנהלי מחלקות להסביר לממונים עליהם מדוע לא אסרו אותי. נקווה שאי-הנעימות הזאת תפסח עליהם. אשר לי, אני חי להנאתי ללא ניירות, ומקוה אי פעם להגיע למקום בו אין צורך בניירות.

בפאריס נפגש עמוס קינן עם האדם המגורש מגבול אל גבול. החי בבתי-הסוהר של הצי-תריסר עמים, מפני שאינו משלים עם סייגים וגבולות. לי דרלינג שואף לעו-לם המאוכלס בני-אדם חופשיים החיים בהרמוניה. הוא אינו מביא בשורות חדשות או אידיאל חדש. הוא פשוט איש עייף שמאס במה שיש ומאס במה שאיננו.

הצליח לעבור את הגבול השווייצרי ולהגיע לאיטליה. מכאן החליט לעבור ליוגוסלביה. אין זה כל כך קל כפי שנדמה. אירופה מאורגנת מאד, וכל זר המגיע לעיר אינו יכול לישון ברחוב או בתחנת־הרכבת, כי השוטר יעיר אותו בבעיטה. על כן עליו ללכת לבית־מלון. בבית־מלון צריך להציג את הדרכון, ומי ש' אין בידו דרכון מוזמן מיד לתחנת המשטרה, ושם כבר יוד' עים איך לטפל במקרים כאלה. אולם קיימת באירופה מין מחתרת לאל שם, מחתרת ש' סיעה לכל מיני פליטים, החל בפליטי מלחמת האזרחים ב' ספרד וכלה בארצות הגוש המזרחי, לעשות את דרכם ללא ניירות.

אנשים אלה מספקים לור הפליט מקום מקלט בכל עיר,



ומציידיים אותו בכתובת מתאימה בעיר הבאה. לפעמים הם מסוגלים אף לראוג לטרנספורט. אנשים אלה עזרו לי דרלי' נג במסעותיו. אני מביא קטע מיומן נסיעתו האחרונה, כפי שכתב אותו בעצמו:

אנרכיסט בלתי מאורגן

אחר שבליתי באיטליה שלושה ימים ללא מקום מגורים, נדמה היה ביום הרביעי שהנה הופיעו שתי הצעות — אחת בעיר הגדולה ואחת בכפר קטן, הרחק בה' רים. הייתי מעדיף לשהות בעיר, לנוח, לכתוב מכתבים ול' התכוונן למסע להודו, אך הכפר היה מקלט יותר בטוח. מישוה המתין בתחנת־הרכבת. קבלת־פנים נעימה, שיחה ל' בבית, אחר הובלתי אל הפנסיון שהוכן למעני. איש מדיירי הפנסיון לא דיבר אנגלית או צרפתית, כך נאמר לי, וחוז' ממני היו שם רק שני דיירים — החדרנית, ולרוע מזלי — עורך־דין איטלקי בשירות הממשלה.

למחרת בבוקר, בעוד עורך־הדין הסקרן גם את שנתו, חמק' תי לעיר אחרת. קינתי שאמצא בה כמה ידידים. שם נתקלתי בקבוצה של אנרכיסטים. הם יכלו להבריא אותי על נקלה ב' סירה, אך המכתבים שבידי לא השביעו את רצונם. היה עלי להוכיח שאני אנרכיסט מאורגן, אנרכיסט ממושע, עם פנקס' חבר, חתום בידי אישיות אנרכיסטית ברת־סמכא. הייתי אני רכיסט בלתי מאורגן. חזרתי לעיר שממנה באתי.

עוד שנה של פרנסה

ל יד האקדמיה לאמנות מצאתי בית־קפה מאותו סוג שנאמר לי שלא ייתכן באותה העיר — עתונאים, צלמים,

אירופה מלאה זרים. מיליונים על גבי מיליונים. זר הוא האדם הנכון במקום הלא־נכון, או האדם הלא נכון במקום הלא־נכון. הזר הוא איש עייף, יגע, אחד מפליטי כל המהפכות, מנוצחי כל המלחמות, בן לעולם עייף, כמה ל' עולם אחר, שאינו מוצא את מקומו. הוא נע ונד בעולם, ל' רוב בין בני־מינו. שני מיליונים שכמותו עדיין מתגלגלים במחנות פליטים באירופה.

עובדה היא כי 10 שנים לאחר תום מלחמת העולם עדיין מצויים שני מיליונים מהם ללא קורת גג, במחנות המפורסמים לגנאי. מהם נושאים דרכונים של מדינות ששוב אינן קיימות. מהם שאיבדו את הניירות ולא מצאו חדשים. מהם בעלי ניי' רות מזויפים. מהם בעלי דרכונים של מדינות קיימות, אלא שהעדיפו לברוח מהן. מהם בעלי תעודת־מסע של ננטס, ש' ערכה הוא נומינלי בלבד, ואינה אלא מין תעודת והות בני' לאומית.

אומרים שמלחמת העולם השנייה פרצה מפני שהראשונה לא הסתיימה. אך גם מלחמת העולם השנייה לא הסתיימה. איזו מלחמה מסתיימת?

בכיוון בלתי ידוע

אדם המקרה של לי דרלינג הוא מיוחד במינו. לי דר' לינג הוא אמריקאי, כבן 30, שעסק פעם בהוצאת ספרים. הוא הוציא לאור ספרים בארכיאולוגיה, מדע פופולרי וספ' רות יפה. יום אחד החליט שהוא רוצה להיות אדם חפשי, ללא כל התחייבויות לגבי החברה.

הוא היה אינטלקטואל אמריקאי, שהתאכזב מהקומוניזם, ש' לא היתה לו כל כמיהה לדת, שלא האמין בתורת החברתיות של ג'ון פוסטר דאלס על "מדיניות נוצרית", והרגיש לפתע שאבד לו מקומו בין כל האנשים הרצים מהר מהר ואינם יודעים לאן. לכן החליט לרוץ מהר לאיזשהו לאן אחר, ואף הוא בכיוון בלתי ידוע.

לפני שנה הגיע לפאריס, ניגש לקונסוליה האמריקאית, ו' חתם כרת וכדין על טופס בו הוא מוותר על כל חובותיו וזכויותיו כאזרח אמריקאי. דרכונו נלקח ממנו, ומאז רגע הפך לאדם ששום חוק לאומי או בינלאומי אינו מכיר ב' קיומו. פגשתי אותו בקפה מונאקו, ליד בולוואר סנז'רמן, מקלט לכל מיני זרים תמהוניים, סופרים גולים וקוסמופופ' ליטים.

בידוי קבוע: בית־כלא

באן המקום להעיר שמקרהו של לי דרלינג שונה לחלו' טין מזה של גארי דייויס.

גארי דייויס הטיף לממשלה עולמית, והחזיר את דרכונו, כצעד ראשון לקראת הקמת ממשלה זו. לי דרלינג אינו מטיף לכל ממשלה. הוא שואף לעולם המאוכלס בני אדם חפשיים, החיים בהרמוניה. איננו סבור שהוא מביא בשורות חדשות לאנושות, פתרונות חדשים לבעיות נשונות. או אידיאל חדש. הוא פשוט איש עייף, שמאס במה שיש ובמה שאיננו.

לבת־כלא היה רגיל. באמריקה הספיק לרצות תקופת מא' סר בכלא פדראלי, לאחר שסרב להתייצב לשרות צבאי. על כן לא הופתע ביותר כאשר כלאה אותו משטרת צרפת בבית־הכלא של ג'נס. הוא ישב שם תקופת מה, אחר שוחרר ונצ' טוה לעזוב את צרפת.

אלא שכדי לצאת מצרפת זקוק אדם לדרכון, שעליו מטי' בעים ויזה. ללא ויזה אין הוא יכול לעבור את הגבול. על כן, כאשר ניסה לחצות את הגבול ההולנדי, לאחר שעבר איכ' שהו את בלגיה, תפס אותו שוטר הולנדי והוביל אותו ישר לבית־כלא ההולנדי. משם היתה הדרך לצרפת פתוחה, והמש' טרה הצרפתית קיבלה אותו בזרועות פתוחות ובחירוק שן. שוב בילה בבית־כלא, אחר נצטווה בכל התוקף לעזוב את צרפת.

מחלת ללא שם

הוא החליט להגיע להודו. משום־מה קיווה שממשלת ה' הודו תחיר את כניסתו ללא דרכון וללא ויזה. הוא ר' צה לעבור בהודו, עם אחד נזיר בשם באגאו באבא, העובר את הודו ברגל ומשכנע את בעלי הקרקעות העשירים להפ' ריש חלק מקרקעותיהם לעניים. לשם כך, כצעד ראשון, קנה זוג אופניים. לאחר שחצה את האלפים באופניים החליט להשתמש בה' שגי הסכניקה המודרנית, ועבר לשיטת הטרמפים. איך שהוא

לצוות ולמופת



ג. משאית שסיכן את
יו והציל את תריסר
סעיו של אוטובוס
ידי מרצחים ערביים;
יס קרבי שנשאר ב-
טוסו והנחיתו בשלום
חרי שמפקדו הרשה
להפקיר את המטוס
הציל את חייו; חברת
שב שעזבה את ביתה
צמיתות כדי לחיות
ן העולים החדשים
שמש להם דוגמה
ה — אלה הם שלושת
ישראלים הראשונים
שר להם העניקה
מערכת

יוזם הזה

שבוע את התואר ה-
יש "אנשי-מופת"
בא לתת תנופה
שה להתנדבות ב-
ראל ולהרים על נס
אותה רוח עממית
זוללה השבוע מה-
פכה בישראל.

(ראה עמודים 9-12)